

Шуменски университет
„Епископ Константин Преславски”

СПРАВОЧНИК

ЗА КАНДИДАТ-СТУДЕНТИ

след средно образование

2021

**ШУМЕН
2021**

СПРАВОЧНИК
ЗА КАНДИДАТ-СТУДЕНТИ СЛЕД СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ
2021

ISSN: 1313-3225

© Университетско издателство „Епископ Константин Преславски“

Шумен, 2021 г.

Уважаеми кандидат-студенти,

Настоящата 2021 година ви изправя пред един от най-трудните избори в живота – този за вашето професионално развитие. Шуменският университет „Епископ Константин Преславски”, като единствено по рода си образователно средище в Североизточна България, е в състояние да ви предостави не само качествено обучение в избраното от вас професионално направление, но и необходимите условия, за да се чувствате добре през студентския си живот. Университетът е авторитетен образователен и научен център, признат в страната и в чужбина. Гаранция за вашите бъдещи успехи е висококвалифицираният преподавателски състав, както и добрата материално-техническа база. В наше лице вие ще откриете подкрепа, която ще ви помогне да разгърнете своя потенциал, за да се реализирате успешно във все по-засилващата се конкурентна среда.

Уважаеми кандидат-студенти,

Предстои ви да тръгнете по пътя на интелектуалните и емоционалните приключения. Студентският живот невинаги е лесен, но със сигурност е забавен и интересен.

Пожелавам ви успех!

*проф. д.и.н. Георги Колев,
ректор на Шуменския университет
„Епископ Константин Преславски”*

**Шуменски университет
„Епископ Константин Преславски“**

Адрес
9712 гр. Шумен
ул. „Университетска“ № 115

Кандидатстудентска информация

гр. Шумен
тел. 054 830 495
тел. 054 832 106
GSM 0893 352 236

гр. Варна
тел. 052 301 243
GSM 0899 907 956

гр. Добрич
тел. 058 603 138
GSM 0895 561 922

web page: shu.bg

e-mail: ksk@shu.bg

Документи за кандидатстване в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ се приемат в:

- **гр. Шумен** – Център по кандидатстудентска дейност до Ректората;
- **гр. Варна** – Департамент за информация, квалификация и продължаващо образование към Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“;
- **гр. Добрич** – Колеж към Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“;
- Бюрата на Центъра за кандидатстудентска подготовка и информация (вж. Приложение 5).

ОСНОВНИ СТРУКТУРНИ ЗВЕНА И СПЕЦИАЛНОСТИ НА ШУМЕНСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ

ФАКУЛТЕТ ПО ХУМАНИТАРНИ НАУКИ

Във Факултета по хуманитарни науки се обучават студенти в следните бакалавърски специалности:

- *Българска филология*
- *Българистика и медии*
- *Руска филология и туризъм*
- *Английска филология*
- *Турска филология с бизнес комуникация*
- *Приложна германистика*
- *Приложна лингвистика (английски език и руски език)*
- *История и география*
- *История*
- *Археология*
- *Теология*
- *Журналистика и реклама**
- *Връзки с обществеността**

Българска филология. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *филолог*. В рамките на бакалавърската степен студентите могат да придобият и професионална квалификация *учител по български език и литература*.

Кандидатства се по избор с: тест по български език и литература или оценка от матура по български език и литература.

Дипломираните се могат да реализират своите знания и умения като: редактори, коректори, говорители и др. в средствата за масова комуникация и издателската практика; учители по български език и литература в средните училища; преподаватели по български език и литература в курсове за чужденци; специалисти в читалища и библиотеки; административни длъжности в различни фирми, предприятия, общински и държавни служби; съветници по въпросите на културата, езика и литературата, както и да продължат образованието си в магистърска степен.

Форма на обучение – редовна, задочна¹; продължителност на обучение: 4 години.

Българистика и медии. Завършилите тази специалност придобиват

¹ Обучението в задочна форма се извършва само срещу заплащане.

ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *филолог българист и медиен специалист*. В рамките на бакалавърската степен студентите могат да придобият и професионална квалификация *учител по български език и литература*.

Кандидатства се по избор с: изпит по български език и литература (тест) или оценка от матура по български език и литература.

Дипломираните се могат да реализират своите знания и умения като: преподаватели по български език и литература (*след придобита педагогическа правоспособност*); преподаватели по избираеми дисциплини, свързани с медийната практика; ръководители на клубове и училищни медии, редактори в издателства; журналисти (редактори, репортери, говорители, продуценти, водещи на предавания или рубрики, колумнисти, кореспонденти, специални пратеници); ръководители и сътрудници в печатни медии; ръководители и сътрудници в електронни медии и онлайн издания, специалисти по връзки с обществеността; съветници по въпросите на културата, езика и литературата; администратори в различни фирми, общински и държавни служби, както и да продължат образованието си в магистърска степен.

Форма на обучение – редовна; продължителност на обучение: 4 години.

Руска филология и туризъм. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *филолог, екскурзовод, екскурзовод-преводач*. В рамките на бакалавърската степен студентите могат да придобият и професионална квалификация *учител по руски език и литература*.

Кандидатства се по избор с: тест по чужд език (английски, немски или руски); оценка от матура по чужд език; тест по български език и литература; оценка от матура по български език и литература.

Дипломираните се могат да реализират своите знания и умения като: преподаватели по чужд език във висши училища; преводачи и редактори в преводачески фирми, в издателства на научна и художествена литература, в административния апарат у нас и в чужбина, в електронни и печатни медии и др.; експерти по чужд език и интеркултурна комуникация в научни, културни, образователни и други институции; екскурзоводи в национални, международни и местни туристически организации, в държавни и частни фирми, туроператорски и турагентски предприятия, свързани с туризма и други туристически обекти; учители по руски език и литература и преподаватели в детски школи, в езикови школи, в центрове за работа с деца, в специализирани училища/паралелки с интензивно чуждоезиково обучение (*след придобита педагогическа правоспособност*), както и да продължат образованието си в магистърска степен.

Форма на обучение – редовна; продължителност на обучение: 4 години.

Английска филология. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *филолог*. В рамките на бакалавърската степен студентите могат да придобият и професионална квалификация *учител по английски език и литература*.

Кандидатства се по избор с: тест по английски език; оценка от матура по английски език; сертификати за владеене на английски език на ниво (A2, B1, B2, C1, C2); международни сертификати (IELTS, TOEFL, FCE, CAE); класиране на втори кръг на състезание или олимпиада по английски език.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като: преводачи в административния апарат у нас и в чужбина; специалисти в офис администрация, в издателства на научна и художествена литература и медии; копирайъри в рекламата; екскурзоводи и преводачи в областта на туризма, както и на свободна практика; учители по английски език и литература в страната и чужбина (*след придобита педагогическа правоспособност*), както и да продължат образованието си в магистърска степен.

Форма на обучение – редовна, задочна; продължителност на обучение: 4 години.

Турска филология с бизнес комуникация. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *филолог*. В рамките на бакалавърската степен студентите могат да придобият и професионална квалификация *учител по турски език и литература*.

Кандидатства се по избор с: тест по български език и литература; тест по чужд език (английски, немски или руски); оценка от матура по български език и литература; оценка от матура по чужд език; сертификати за владеене на чужд език.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като: преводачи в областта на бизнеса и туризма, литературата и културата; редактори и коректори на преводни текстове в издателства и в средствата за масова комуникация; учители по турски език и литература в средните училища, преподаватели в езикови и детски школи, в центрове за работа с деца; съветници по въпросите на специализирания език на бизнеса, както и да продължат образованието си в магистърска степен.

Форма на обучение – редовна; продължителност на обучение: 4 години.

Приложна германистика. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *филолог* и специализация по съответния модул. Изучават като първи *немски език* (съответно за начинаещи или за напреднали), както и *втори чужд език*. В рамките на бакалавърската степен студентите могат да придобият и професионална квалификация *учител по немски език и литература*.

Кандидатства се по избор с: тест по немски език; оценка от матура по

немски език; тест по български език и литература; оценка от матура по български език и литература; сертификати за владене на немски език.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като: преводачи в административния апарат във фирми и организации у нас и в чужбина; преводачи и администратори в областта на туризма и бизнеса; в издателства, в електронни и печатни медии; учители по немски език в училища, езикови школи и институции (*след придобита педагогическа правоспособност*); административни служители в различни фирми, предприятия, общински и държавни служби, както и могат да продължат образованието си в магистърска степен.

Форма на обучение – редовна; продължителност на обучение: 4 години.

Приложна лингвистика (английски и руски език). Изучават се два чужди езика. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *филолог, преводач*. В рамките на бакалавърската степен студентите могат да придобият и професионална квалификация *учител по английски език и литература* и/или *учител по руски език и литература*.

Кандидатства се по избор с: тест по английски език; оценка от матура по английски език; тест по руски език; оценка от матура по руски език; международни сертификати (IELTS, TOEFL, FCE, CAE); класиране на втори кръг на състезание или олимпиади по английски език, сертификати за владене на английски език на ниво A2, B1, B2, C1, C2. Обучението по английски език започва от ниво за напреднали, а обучението по руски език от ниво за начинаещи.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като: преводачи и редактори в преводачески фирми, в издателства на научна и художествена литература или в административния апарат на държавни, общински и неправителствени организации у нас и в чужбина; учители по английски език и литература и по руски език и литература и преподаватели в езикови школи, в детски школи и центрове за работа с деца (*след придобита педагогическа правоспособност*), както и да продължат образованието си в магистърска степен.

Форма на обучение – редовна; продължителност на обучение: 4 години.

История. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *историк*. В рамките на бакалавърската степен студентите могат да придобият и професионална квалификация *учител по история и цивилизация*.

Кандидатства се по избор с: тест по история; оценка от матура по история и цивилизация; тест по български език и литература; оценка от матура по български език и литература; тест по свят и личност.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като:

музейни специалисти, архивисти, сътрудници в научни и културни институти (изложбени палати, библиотеки, читалища, общински служби в областта на културата и историческото наследство); съветници по пиар на културноисторическото наследство; учители по история и цивилизация в средните училища (*след придобита педагогическа правоспособност*), както и да продължат образованието си в магистърска степен.

Форма на обучение – редовна; продължителност на обучение: 4 години.

Археология. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *историк археолог*. В рамките на бакалавърската степен студентите могат да придобият и професионална квалификация *учител по история и цивилизация*.

Кандидатства се по избор с: тест по история; оценка от матура по история и цивилизация; тест по български език и литература; оценка от матура по български език и литература; тест по свят и личност.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като: специалисти археолози; музейни специалисти; архивисти; сътрудници в научни и културни институти (изложбени палати, библиотеки, читалища, общински служби в областта на културата и историческото наследство); съветници по пиар на културноисторическото наследство; учители по история и цивилизация в средните училища (*след придобита педагогическа правоспособност*), както и да продължат образованието си в магистърска степен.

Форма на обучение – редовна; продължителност на обучение: 4 години.

Теология. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* получават професионална квалификация *теолог*. В рамките на бакалавърската степен студентите могат да придобият и професионална квалификация *учител по теология*.

Кандидатства се по избор с: тест по теология; тест по български език и литература; оценка от матура по български език и литература; тест по история или оценка от матура по история и цивилизация.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като: експерти в областта на вероизповеданията и културата; служители на Българската православна църква; учители по религия и теология в началните и средните училища (*след придобита педагогическа правоспособност*); административни длъжности в различни културни, общински и държавни институции, както и да продължат образованието си в магистърска степен.

Форма на обучение – редовна; продължителност на обучение: 4 години.

История и география. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *учител по история и цивилизация и география и икономика*.

Кандидатства се по избор с: тест по история; оценка от матура по история и цивилизация; тест по география; оценка от матура по география и икономика; тест по български език и литература; оценка от матура по български език и литература; тест по свят и личност.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като: учители по история и цивилизация и география и икономика в средните училища; музейни специалисти и краеведи, служители в културни институции (изложбени палати, библиотеки, читалища, общински служби в областта на културата и историческото наследство); екскурзоводи и работещи в сферата на туризма; съветници по пиар на културноисторическото наследство и природните забележителности на страната, както и да продължат образованието си в магистърска степен.

Форма на обучение – редовна; продължителност на обучение: 4 години.

Журналистика и реклама (само в платена форма на обучение). Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *журналист*.

Кандидатства се по избор с: тест по български език и литература или оценка от матура по български език и литература.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като: журналисти (редактори, репортери, говорители, продуценти, водещи, колумнисти, кореспонденти, специални пратеници и др.); административни ръководители в печатните и в електронните средства за масова комуникация, да ръководят електронни сайтове или да им сътрудничат, да заемат длъжности в областта на рекламата и връзките с обществеността, да бъдат съветници в областта на медиазнанието; администратори в различни фирми, общински и държавни служби, както и да продължат образованието си в магистърска степен.

Форма на обучение – задочна; продължителност на обучение: 4 години.

Връзки с обществеността (само в платена форма на обучение). Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *пиар експерт*.

Кандидатства се по избор с: тест по български език и литература или оценка от матура по български език и литература.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като: експерти по връзки с обществеността в различни пиар агенции и служби към общински, държавни и частни предприятия; ръководят или сътрудничат като експерти и изпълнители на пиар кампании в областта на политиката, бизнеса, туризма, интегрираните маркетингови комуникации и др.; съветници по въпросите на медиазнанието; рекламни мениджъри; администратори в различни фирми, общински и държавни служби, както и да продължат образованието си в магистърска степен.

Форма на обучение – задочна; продължителност 4 години.

Факултетът предлага обучение в следните **магистърски програми**:

- Семиотика на културата
- Лингвистика и библиотечно-информационни дейности
- Редакторство и коректорство
- Лингвистика и масови комуникации
- Лингвистика и превод (Английска филология, Немска филология, Руска филология, Турска филология)
- Езиково обслужване на туризма и бизнеса (Английска филология, Немска филология, Руска филология, Турска филология)
- Чуждоезиково обучение (английски език)
- Балканистика
- Археология
- Културноисторическо наследство и туризъм (Археология и История)
- История на Югоизточна Европа
- Фотография и реклама (Журналистика и Връзки с обществеността)
- PR в публичната администрация
- Краезнание

Докторските програми, по които се осъществява обучение във Факултета, са следните:

- Българска литература
- Български език
- Германски езици
- Общо и сравнително езикознание
- История и теория на литературата
- Литература на народите на Европа, Америка, Азия и Австралия (Немска литература)
- Руска литература
- Методика на обучението по история
- Методика на обучението по български език
- Методика на обучението по литература
- Методика на обучението по чужд език (руски език)
- Славянски езици (Руски език)
- Тюркски езици (Турски език)
- История на България
- Археология
- Нова и най-нова обща история
- Журналистика

ФАКУЛТЕТ ПО МАТЕМАТИКА И ИНФОРМАТИКА

Във Факултета по математика и информатика се подготвят студенти по следните бакалавърски специалности:

- *Бизнес математика*
- *Компютърна информатика*
- *Компютърни информационни технологии*
- *Информационни технологии в икономиката*
- *Информационни технологии, информатика и математика*
- *Икономика и математика*
- *Икономика*¹

Бизнес математика. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *математик – бизнес аналитик*. В рамките на бакалавърската степен студентите могат да придобият и професионална квалификация *учител по математика* и да се реализират като преподаватели по математика.

Кандидатства се по избор с: тест по математика; тест по информатика; тест по икономика; тест по география; тест по български език и литература; оценка от матура по математика; оценка от матура по география и икономика; оценка от матура по български език и литература.

Дипломираните се могат да реализират своите знания и умения като: сътрудници в работата и управлението на стопански фирми чрез приложни изследвания и прилагане на математически методи в съвременната икономика; специалисти актюери, които отговарят за създаването и развитието на финансови и застрахователни продукти; специалисти аналитици по изследване на операциите, които да консултират при вземане на управленчески решения на базата на решаване на оптимизационни модели в производството; статистици в предприятия или учреждения; финансови анализатори в банки и други финансови институции; преподаватели във висши училища и научни сътрудници; учители по математика (*след придобита педагогическа правоспособност*).

Форма на обучение – редовна; продължителност на обучение: 4 години.

Компютърна информатика. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *информатик*. В рамките на бакалавърската степен студентите могат да придобият и професионална квалификация *учител по информатика и информационни технологии* и да се реализират като учители по информатика и информационни технологии.

Кандидатства се по избор с: тест по математика; тест по информатика;

¹ *Обучението в тази специалност е само в платена форма*

тест по български език и литература; оценка от матура по математика; оценка от матура по български език и литература.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като: специалисти по информатика и информационни технологии в компютърни и софтуерни фирми и държавни институции; програмисти аналитици по софтуерни приложения, уеб сайтове, мултимедия, бази данни и системи за управление на бази от данни; специалисти по тестване на софтуер, приложно програмиране, софтуерни приложения, обработка на данни, сигурност на данни и компютърни мрежи и системи; приложни администратори и администратори на информационни системи; преподаватели във висши училища и научни сътрудници; учители по информатика и информационни технологии (*след придобита педагогическа правоспособност*).

Форма на обучение – редовна, задочна; продължителност на обучение: 4 години.

Компютърни информационни технологии. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *информатик*. В рамките на бакалавърската степен студентите могат да придобият и професионална квалификация *учител по информатика и информационни технологии* и да се реализират като учители по информатика и информационни технологии.

Кандидатства се по избор с: тест по математика; тест по информатика; тест по български език и литература; оценка от матура по математика; оценка от матура по български език и литература.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като: специалисти по информатика и информационни технологии в компютърни и софтуерни фирми и държавни институции; консултанти или програмисти в учреждения, банки и финансови институции; приложни администратори и програмисти; системни администратори и супервайзори; специалисти по компютърни мрежи и обработка и сигурност на данни; преподаватели във висши училища и научни сътрудници; учители по информатика и информационни технологии (*след придобита педагогическа правоспособност*).

Форма на обучение – редовна; продължителност на обучение: 4 години.

Информационни технологии в икономиката. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *информатик*. В рамките на бакалавърската степен студентите могат да придобият и професионална квалификация *учител по информатика и информационни технологии* и да се реализират като учители по информатика и информационни технологии.

Кандидатства се по избор с: тест по математика; тест по информатика; тест по икономика; тест по география; тест по български език и литература;

оценка от матура по математика; оценка от матура по география и икономика; оценка от матура по български език и литература.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като: специалисти в компютърни и софтуерни фирми и държавни институции; бизнес консултанти в учреждения, банки и финансови институции; търговски представители и мениджъри; програмисти, администратори на информационни системи и приложни администратори; супервайзори; преподаватели във висши училища и научни сътрудници; учители по информатика и информационни технологии (*след придобита педагогическа правоспособност*).

Форма на обучение – редовна; продължителност на обучение: 4 години.

Информационни технологии, информатика и математика. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *учител по математика, информатика и информационни технологии*.

Кандидатства се по избор с: тест по информатика; тест по математика; тест по български език и литература; оценка от матура по български език и литература; оценка от матура по математика.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като: учители по математика в средните, обединени, основни училища и гимназии; учители по информатика и информационни технологии в средните училища; възпитатели в структурите на Регионалните управления на образованието към МОН; ръководители на извънкласни форми на работа по математика и информатика в училище и в Центрове за подкрепа на личностното развитие на деца; специалисти в неправителствени организации и граждански обединения, занимаващи се с образователна дейност; специалисти по информатика в държавни и частни фирми; преподаватели във висши училища.

Форма на обучение – редовна; продължителност на обучение: 4 години.

Икономика и математика. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *учител по икономика и учител по математика*.

Кандидатства се по избор с: тест по икономика; тест по география; тест по математика; тест по информатика; тест по български език и литература; оценка от матура по география и икономика; оценка от матура по математика; оценка от матура по български език и литература.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като: учители и старши учители по икономика и по математика в основни, средни и обединени училища и гимназии; възпитатели в структурите на РУО; ръководители на извънкласни форми по икономика и по математика в училища и Центрове за подкрепа на личностното развитие на деца, специалисти

в неправителствени организации и граждански обединения, занимаващи се с образователна дейност; преподаватели във висши училища; специалисти по снабдяване, търговия, човешки ресурси, бизнес комуникации, маркетинг, реклама, икономически анализ, планиране.

Форма на обучение – редовна; продължителност на обучение: 4 години.

Икономика (само в платена форма на обучение). Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *икономист*. В рамките на бакалавърската степен студентите могат да придобият и професионална квалификация *учител по икономика*.

Кандидатства се по избор с: тест по икономика; тест по география; тест по математика; тест по информатика; тест по български език и литература; оценка от матура по география и икономика; оценка от матура по математика; оценка от матура по български език и литература.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като: ръководители на икономически отдели, управители на фирми; финансови мениджъри, счетоводители, одитори, данъчни служители; кредитни инспектори, застрахователни агенти, брокери и дилъри във финансови институции; специалисти по снабдяване, търговия, човешки ресурси, бизнес комуникации, маркетинг, реклама, икономически анализи, планиране; преподаватели във висши училища и изследователи в научни организации; учители по икономика (*след придобита педагогическа правоспособност*).

Форма на обучение – задочна; продължителност на обучение: 4 години.

Факултетът предлага възможност за обучение в следните **магистърски програми**:

- *Софтуерно инженерство*
- *Мултимедийни технологии*
- *Софтуерни технологии*
- *Алгебра*
- *Анализ*
- *Стопанска математика*
- *Моделиране на големи данни*
- *Бизнес анализ с големи данни*
- *Корпоративни финанси и счетоводство*
- *Управление на проекти и програми*
- *Икономика и управление на бизнеса*
- *Педагогика на обучението по математика*
- *Педагогика на обучението по информатика и информационни технологии*
- *Педагогика на обучението по математика и информатика.*

Във Факултета по математика и информатика се обучават докторанти в

следните **докторски програми**:

- *Методика на обучението по математика и информатика*
- *Алгебра и теория на числата*
- *Математически анализ*
- *Геометрия и топология*
- *Диференциални уравнения*
- *Изчислителна математика*
- *Информатика*

ФАКУЛТЕТ ПО ПРИРОДНИ НАУКИ

Във Факултета по природни науки се подготвят студенти по следните бакалавърски специалности:

- *География и регионална политика*
- *Астрономия и метеорология*
- *Медицинска химия*
- *Екология и опазване на околната среда*
- *Биология и химия*
- *География и биология*
- *Педагогика на обучението по природни науки*
- *Растителна защита*
- *Туризъм¹*

География и регионална политика. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *географ*. В рамките на бакалавърската степен студентите могат да придобият и професионална квалификация *учител по география и икономика*.

Кандидатства се по избор с: тест по география; оценка от матура по география и икономика; тест по български език и литература; оценка от матура по български език и литература; тест по история; оценка от матура по история и цивилизация; тест по физика; оценка от матура по физика и астрономия; тест по химия; оценка от матура по химия и опазване на околната среда; тест по биология; оценка от матура по биология и здравно образование.

Дипломираните се могат да реализират своите знания и умения като: специалисти в научни институти; експерти в местните, регионалните и националните власти; специалисти в различни неправителствени организации; преподаватели във висши училища.

Форма на обучение - редовна; продължителност на обучение: 4 години.

Астрономия и метеорология. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *физик, астроном и метеоролог*. В рамките на бакалавърската степен студентите могат да придобият и професионална квалификация *учител по физика и астрономия*.

Кандидатства се по избор с: тест по физика; тест по математика; тест по химия; тест по биология; тест по география; тест по български език и литература; оценка от матура по физика и астрономия; оценка от матура по математика; оценка от матура по химия и опазване на околната среда; оценка от матура по биология и здравно образование; оценка от матура по

¹ *Обучението в тази специалност е само в платена форма*

география и икономика; оценка от матура по български език и литература.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като: физици в астрономически обсерватории и планетариуми, метеорологични станции и обсерватории, физически лаборатории на производствени фирми; в научни институти; метеоролози в звената, обслужващи гражданската и военната авиация, в системата за борба с градушките, в системата на Министерството на околната среда и водите и в други организации и фирми, където са необходими специалисти с квалификация *пометеоролигия*; в областта на висшето и средното образование (*след придобита педагогическа правоспособност*).

Форма на обучение - редовна; продължителност на обучение: 4 години.

Медицинска химия. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *химик*. В рамките на бакалавърската степен студентите могат да придобият и професионална квалификация *учител по химия*.

Кандидатства се по избор с: тест по химия; тест по физика; тест по биология; тест по география; тест по български език и литература; оценка от матура по химия и опазване на околната среда; оценка от матура по физика и астрономия; оценка от матура по биология и здравно образование; оценка от матура по география и икономика; оценка от матура по български език и литература.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като: експерти в химическата, фармацевтичната, козметичната и биотехнологическата промишленост; специалисти в областта на екологията и опазване на околната среда; сътрудници в научни лаборатории и изследователски институти; преподаватели във висши училища.

Форма на обучение - редовна; продължителност на обучение: 4 години.

Екология и опазване на околната среда. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *еколог*. В рамките на бакалавърската степен студентите могат да придобият и професионална квалификация *учител по биология и здравно образование* и да работят като *учители по предметите човекът и природата (V и VI клас) и биология и здравно образование (VII – XII клас)* в средното образование.

Кандидатства се по избор с: тест по биология; оценка от матура по биология и здравно образование; тест по география; оценка от матура по география и икономика; тест по български език и литература; оценка от матура по български език и литература; тест по химия; оценка от матура по химия и опазване на околната среда; тест по физика и астрономия; оценка от матура по физика и астрономия.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като:

специалисти в системата на Министерството на околната среда и водите (регионални инспекции по околната среда и водите – РИОСВ, изпълнителни агенции по околна среда – ИАОС, дирекции на национални и природни паркове и други защитени територии, регионални здравни инспекции (РЗИ), както и в други министерства и агенции; *специалисти по опазване на околната среда* (еколог, анализатор на замърсяване, експерт консервация на околната среда, консултант екология, биолог и сродни длъжности); системата на областната и общинската администрация; *специалисти по опазване на околната среда* (еколог, експерт консервация на околната среда, експерт устойчиво развитие и др.); лаборатории за контрол на качеството на околната среда и контрол на храни, агрохимични лаборатории, предприятия на хранително-вкусовата и преработвателната промишленост; консултантски, проектантски и неправителствени организации, разработващи екологични проекти, извършващи мониторинг и екологични експертизи; системата на образованието и науката като *преподаватели и изследователи* (преподавател, ръководител звено за изследване и развитие, ръководител научна програма, завеждащ научна лаборатория).

Форма на обучение - редовна; продължителност на обучение: 4 години.

Биология и химия. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *учител по биология и здравно образование и учител по химия и опазване на околната среда*.

Кандидатства се по избор с: тест по биология; оценка от матура по биология и здравно образование; тест по химия; оценка от матура по химия и опазване на околната среда; тест по география; оценка от матура по география и икономика; тест по физика; оценка от матура по физика и астрономия; тест по български език и литература; оценка от матура по български език и литература.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като: учители по *човекът и природата*, по *биология и здравно образование* и по *химия и опазване на околната среда* в средните училища; възпитатели във всички училищни степени; експерти в регионалните педагогически центрове и регионалните управления на образованието; специалисти във висши училища и изследователски институти.

Форма на обучение - редовна; продължителност на обучение: 4 години.

География и биология. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *учител по география и икономика и учител по биология и здравно образование*.

Кандидатства се по избор с: тест по география; оценка от матура по география и икономика; тест по биология; оценка от матура по биология и здравно образование; тест по химия; оценка от матура по химия и опазване

на околната среда; тест по физика; оценка от матура по физика и астрономия; тест по български език и литература; оценка от матура по български език и литература.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като: учители във всички училищни степени и преподаватели във висши училища; експерти в регионалните педагогически центрове и регионалните управления на образованието; възпитатели във всички училищни степени; научни работници и специалисти в институти, лаборатории и фирми с подходящ предмет на дейност.

Форма на обучение - редовна; продължителност на обучение: 4 години.

Педагогика на обучението по природни науки. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *учител по човекът и природата, физика и астрономия, химия и опазване на околната среда, биология и здравно образование в основна образователна степен*.

Кандидатства се по избор с: тест по химия; оценка от матура по химия и опазване на околната среда; тест по физика; оценка от матура по физика и астрономия; тест по биология; оценка от матура по биология и здравно образование; тест по български език и литература; оценка от матура по български език и литература.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като: учители по предмета *човекът и природата* (5. и 6. клас); учители по физика и астрономия, химия и опазване на околната среда, биология и здравно образование в основна образователна степен (7. клас); възпитатели във всички учебни заведения; експерти в звената за подбор, контрол и управление на кадрите; преподаватели във висши училища или изследователски институти.

Форма на обучение - редовна; продължителност на обучение: 4 години.

Растителна защита. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *агроном*. В рамките на бакалавърската степен студентите могат да придобият и професионална квалификация *учител по биология и здравно образование* и да работят като учители по *човекът и природата* (5. и 6. клас) и *биология и здравно образование* (7-12. клас).

Кандидатства се по избор с: тест по биология; тест по химия; тест по география; тест по физика; тест по български език и литература; оценка от матура по биология и здравно образование; оценка от матура по химия и опазване на околната среда; оценка от матура по география и икономика; оценка от матура по физика и астрономия; оценка от матура по български език и литература.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като:

консултират, ръководят, организират и контролират отглеждането и опазването на земеделските култури от болести, неприятели и плевели на базата на задълбочени знания за тяхната биология, екология и съвременните екологосъобразни методи за борба; притежават умения за организиране и провеждане на фитосанитарен мониторинг; умело прилагат всички съвременни методи с цел ограничаване на употребата на пестициди; в максимална степен използват биологични препарати и други алтернативни средства, толерантни към полезните видове насекоми. Могат да се реализират в различни институции: Министерство на земеделието и храните (министерски отдел; национални и регионални служби за растителна защита и карантина; служби за съвети в земеделието, контрол и сертифициране на селскостопански продукти и др.); консултантски фирми и селскостопански аптеки; търговски представителства на чуждестранни производители, вносители и дистрибутори на пестициди; специалисти в учебни и научноизследователски центрове.

Форма на обучение - редовна; продължителност на обучение: 4 години.

Туризм (само в платена форма на обучение). Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *хотелиер, ресторантьор, туроператор и турагент, екскурзовод, туристически маркетинг*.

Кандидатства се по избор с: тест по география; тест по икономика, оценка от матура по география и икономика; тест по чужд език (английски, немски, руски); оценка от матура по чужд език; тест по български език и литература; оценка от матура по български език и литература; тест по химия; оценка от матура по химия и опазване на околната среда; тест по физика; оценка от матура по физика и астрономия; тест по биология; оценка от матура по биология и здравно образование; тест по история; матура по история и цивилизация.

Дипломираните се могат да реализират своите знания и умения като: ръководни или изпълнителски кадри на дейности в хотели, хотелски комплекси, ресторанти, курортни учреждения, увеселителни заведения, панорамни и други туристически обекти; специалисти в национални, международни и местни туристически организации; специалисти по туризъм в държавната и общинска администрация; организатори и ръководители в туроператорски, турагентски и транспортни предприятия.

Форма на обучение - редовна, задочна; продължителност на обучение: 4 години.

Факултетът предлага възможност за обучение в следните **магистърски програми:**

- *Медицинска физика*

- *Астрофизика*
- *Метеорология*
- *Органична химия*
- *Екологична химия*
- *Медицинска химия*
- *Екологични биотехнологии и контрол на храни*
- *Екология на микроорганизмите, биотехнологии, пречистване и контрол*
- *Екология на лечебните растения*
- *Управление и опазване на екосистемите*
- *Химични аспекти в растителната защита*
- *Биотероризъм и безопасност на храни*
- *Приложна география и географски информационни системи*
- *Регионално развитие и туризъм*
- *Растителна защита*
- *География и интерактивно образование*
- *Методология на обучението по химия и опазване на околната среда*
- *Дидактика на биологията и здравното образование.*

Докторските програми, по които се осъществява обучение във Факултета, са следните:

- *Астрофизика*
- *Органична химия*
- *Екология и опазване на околната среда*
- *Методика на обучението по химия и опазване на околната среда*
- *Методика на обучението по география.*

ПЕДАГОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ

В Педагогическия факултет се подготвят студенти по следните бакалавърски специалности:

- *Предучилищна и начална училищна педагогика*
- *Предучилищна педагогика*
- *Начална училищна педагогика и чужд език (английски)*
- *Социална педагогика*
- *Социални дейности*
- *Специална педагогика*
- *Педагогика на обучението по музика*
- *Педагогика на обучението по изобразително изкуство*
- *Педагогика на обучението по физическо възпитание*
- *Педагогика на обучението по техника и технологии*

Предучилищна и начална училищна педагогика. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *детски учител, начален учител*.

Кандидатства се по избор с: тест по свят и личност; тест по български език и литература; оценка от матура по философия; оценка от матура по български език и литература.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като: учители в детски градини и в начална училищна степен; педагози в детски ясли, обединени детски заведения; възпитатели в детски градини и начални училища; преподаватели в детски школи, центрове за работа с деца; ръководители на групи ученици за извънкласна дейност, както и административни ръководители в детски отдели, институции за масова и художествена комуникация, диагностични и прогностични центрове, частни училища.

Форма на обучение – редовна; продължителност на обучение: 4 години.

Предучилищна педагогика. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *детски учител*.

Кандидатства се по избор с: тест по свят и личност; тест по български език и литература; оценка от матура по философия; оценка от матура по български език и литература.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като: педагози в детски ясли; учители в детски градини; директори на предучилищни заведения; възпитатели в домове за деца; преподаватели в детски школи и центрове за работа с деца.

Форма на обучение – редовна; продължителност на обучение: 4 години.

Начална училищна педагогика и чужд език (английски език). Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *начален учител, начален учител по чужд език*.

Кандидатства се по избор с: тест по английски език; тест по свят и личност; тест по български език и литература; оценка от матура по английски език; оценка от матура по философия; оценка от матура по български език и литература; сертификати за владееене на чужд език.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като: начални учители с право да преподават чужд език от I до IV клас; възпитатели в начални училища и домове за деца; преподаватели в детски школи, езикови школи, центрове за работа с деца; ръководители на групи ученици за извънкласна дейност; административни ръководители в детски отдели, институции за масова и художествена комуникация, диагностични и прогностични центрове, частни училища.

Форма на обучение – редовна; продължителност на обучение: 4 години.

Специална педагогика. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *специален педагог, ресурсен учител, учител в специално училище*.

Кандидатства се по избор с: тест по свят и личност; тест по български език и литература; оценка от матура по философия; оценка от матура по български език и литература.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като: ресурсни учители в детски градини и училища, центрове за подкрепа за личностно развитие и центрове за специална образователна подкрепа; учители и възпитатели в специални детски градини, училища и социални домове; специални педагози в дневни домове за деца с увреждания; експерти в екипи за подкрепа за личностното развитие и насочване на деца със специални образователни потребности за интегрирано обучение и приобщаващо образование; експерти към регионалните управления по образование по въпросите, свързани с приобщаващото образование; директори на специални детски градини и училища, дневни центрове и домове за деца с увреждания, центрове за подкрепа за личностно развитие и центрове за специална образователна подкрепа.

Форма на обучение – редовна; продължителност на обучение: 4 години.

Социална педагогика. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *социален педагог*.

Кандидатства се по избор с: тест по свят и личност; тест по български език и литература; оценка от матура по философия; оценка от матура по български език и литература.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като: възпитатели или социални работници в различните социалнопедагогически

направления, в центровете за работа с деца и младежи, в службите за социална рехабилитация, както и в системата на Министерството на труда и социалната политика – в центровете „Социални грижи”, бюрата по труда, различните социални домове; социални педагози и експерти в миграционни служби; експерти по професионално ориентиране, квалификация и преквалификация; консултанти и експерти в неправителствени организации.

Форма на обучение – редовна; продължителност на обучение: 4 години.

Социални дейности. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *социален работник*.

Кандидатства се по избор с: тест по свят и личност; тест по български език и литература; оценка от матура по философия; оценка от матура по български език и литература.

Дипломираните се могат да реализират своите знания и умения като: получават широка професионална реализация в сферата на социалните дейности от всякакъв тип – социално подпомагане, социални услуги, центрове за рехабилитация и социализация, бюра по труда, териториални подразделения на Агенцията по заетостта, домове за стари хора, домове за деца с психически и физически увреждания.

Форма на обучение – редовна, задочна; продължителност на обучение: 4 години.

Педагогика на обучението по музика. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *учител по музика в детската градина и училище*.

Кандидатства се по избор с: устен изпит по музика, портфолио.

Дипломираните се могат да реализират своите знания и умения като: преподаватели в специализирани училища, средни училища, детски и начални училища, висши училища; паралелки по изкуствата, в кръжоци, школи, курсове, центрове за работа с деца; ръководят музикални състави (хорове, вокални групи, инструментални състави и др.).

Форма на обучение – редовна; продължителност на обучение: 4 години.

Педагогика на обучението по изобразително изкуство. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *учител по изобразително изкуство*.

Кандидатства се по избор с: портфолио.

Дипломираните се могат да реализират своите знания и умения като: преподаватели в специализирани училища и паралелки по изкуствата; преподаватели във висши училища; административни ръководители в сферата на образованието, школи и клубове по изкуства; галеристи; компютърни графици.

Форма на обучение – редовна; продължителност на обучение: 4 години.

Педагогика на обучението по физическо възпитание. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *учител по физическо възпитание и спорт*.

Кандидатства се с: практически изпит по физическо възпитание и спорт.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като: *учители по физическо възпитание и спорт* във всички степени на българското училище, в колежи, в частни училища и като възпитатели във всички учебно-възпитателни заведения – училища, общежития, домове за деца и юноши, трудово-възпитателни училища, в системата на туристическия отход и туризъм.

Форма на обучение – редовна; продължителност на обучение: 4 години.

Педагогика на обучението по техника и технологии. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *учител по техника и технологии*.

Кандидатства се по избор с: тест по технически знания и способности; тест по свят и личност; тест по български език и литература; оценка от матура по български език и литература; оценка от матура по философия.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като: учители по учебните предмети в системата на технологичното обучение, респективно културнообразователната област „Бит и технологии“ в прогимназиален етап и профилирани паралелки на средните училища и професионалните гимназии; ръководители на школи, курсове, кръжоци с техникотехнологическа насоченост, обединени детски комплекси, педагогически консултативни кабинети, експерти по техникотехнологично обучение и професионално образование; административни ръководители в сферата на образованието.

Форма на обучение – редовна; продължителност на обучение: 4 години.

Факултетът предлага възможност за обучение в следните **магистърски програми**:

- *Педагогическа рехабилитация на умствената изостаналост*
- *Диагностика и корекция на комуникативните нарушения*
- *Логопедия*
- *Ресурсен учител*
- *Иновации в предучилищното и началното образование*
- *Иновации в началното образование*
- *Иновации в предучилищното образование*
- *Начална училищна педагогика и информационни технологии*
- *Иновации в технологичното обучение и предприемачество*

- *Управление на образованието*
- *Социално-педагогическо консултиране*
- *Социално прогнозиране*
- *Регулиране и контрол в системата на социалните дейности*
- *Педагогика на обучението по визуални изкуства – Живопис*
- *Педагогика на обучението по визуални изкуства – Графика и графична комуникация*
- *Музикална педагогика*
- *Физическо възпитание и спорт в училище.*

Докторските програми, по които се осъществява обучение във Факултета, са следните:

- *Теория на възпитанието и дидактика*
- *Предучилищна педагогика*
- *Социална педагогика*
- *Специална педагогика*
- *Управление на образованието*
- *История на педагогиката и българското образование*
- *Организация и управление извън сферата на материалното производство (Социални дейности)*
- *Методика на обучението по музика*
- *Методика на обучението по изобразително изкуство*
- *Методика на обучението по физическо възпитание и спорт*
- *Методика на обучението по техника и технологии*

ФАКУЛТЕТ ПО ТЕХНИЧЕСКИ НАУКИ

Във Факултета по технически науки се обучават студенти по следните бакалавърски специалности:

- *Комуникационни и информационни системи*
- *Компютърни технологии за автоматизация на производството*
- *Геодезия*
- *Инженерна логистика*
- *Сигнално-охранителни системи и сигурност*
- *Системи за сигурност¹*

Комуникационни и информационни системи. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *инженер по комуникационни и информационни системи*.

Кандидатства се по избор с: тест по математика; тест по информатика; тест по физика; тест по български език и литература; оценка от матура по математика; оценка от матура по физика и астрономия; оценка от матура по български език и литература.

Дипломираните се могат да реализират своите знания и умения като: специалисти по експлоатация на комуникационни и информационни системи, в телекомуникационни компании, мобилни оператори, доставчици на интернет; специалисти по експлоатация на програмни продукти, компютърни системи и мрежи; представители на компютърни фирми за даден регион и ръководители на звена с гореизброените предмети на дейност; преподаватели във висши училища.

Форма на обучение – редовна, продължителност на обучение: 4 години.

Компютърни технологии за автоматизация на производството. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *инженер по компютърни технологии за автоматизация на производството*.

Кандидатства се по избор с: тест по математика; тест по информатика; тест по физика; тест по български език и литература; оценка от матура по математика; оценка от матура по физика и астрономия; оценка от матура по български език и литература.

Дипломираните се могат да реализират своите знания и умения като: инженери по експлоатация на автоматизирани системи за управление на производството; инженери по проектиране, разработване и внедряване на софтуерни продукти в областта на автоматизацията на производството; представители на фирми за даден район с предмет на дейност проектиране,

¹ *Обучението в тази специалност е само в платена форма*

реализация и внедряване на съвременни технологии в производството; ръководители на звена във фирми с предмет на дейност проектиране на автоматизирани системи за управление на производството; служители в държавната администрация, контролни и лицензионни органи и други институции; преподаватели във висши училища.

Форма на обучение – редовна, продължителност на обучение: 4 години.

Геодезия, регулирана професия Геодезия, картография и кадастър. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Магистър* с професионална квалификация *инженер в геодезията, картографията и кадастърта*.

Кандидатства се по избор с: тест по математика; тест по информатика; тест по физика; тест по български език и литература; оценка от матура по математика; оценка от матура по физика и астрономия; оценка от матура по български език и литература.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като: геодезични, гравиметрични, фотограметрични, картографски и кадастрални работи. Могат да създават геодезични мрежи, топографски карти, тематични карти, кадастрални карти и планове. Могат да се реализират като административни и технически ръководители, мениджъри и технически изпълнители в различните институти и геодезически фирми, в техническите служби към административните органи за управление, в отрасли на строителството, земеделието, икономиката, енергетиката и др. Освен това могат да създават геодезически проекти, да ръководят геодезически фирми и служби и да бъдат лицензирани за специфични геодезически работи. Те могат да работят още в системата на Министерството на отбраната, като преподаватели в строителните гимназии и висши училища, като вещи лица към съдебните органи и др.

Форма на обучение – редовна, продължителност на обучение: 5 години.

Инженерна логистика. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *инженер логистик*.

Кандидатства се по избор с: тест по технически знания и способности; тест по математика; тест по информатика; тест по икономика; тест по география; тест по физика; тест по български език и литература; оценка от матура по математика; оценка от матура по география и икономика; оценка от матура по физика и астрономия; оценка от матура по български език и литература.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като: оценители на характеристиките на техническите системи и техните качествени показатели, проектантите на технически системи, машини и механизми; стандартизатори; организатори на програми за управление на запасите и ло-

гистичната поддръжка на материално-техническото осигуряване; специалисти по логистика и производствени технологии в държавни и частни фирми; преподаватели във висши училища.

Форма на обучение – редовна, задочна, продължителност на обучение: 4 години.

Сигнално-охранителни системи и сигурност. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *инженер по сигнално-охранителни системи и сигурност*.

Кандидатства се по избор с: тест по математика; матура по математика; тест по информатика; тест по физика; матура по физика и астрономия; тест по български език и литература; матура по български език и литература.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като: експерти по проектиране, изграждане и експлоатация на сигнално-охранителни системи в частни и държавни фирми и организации, лицензирани за извършване на охранителна дейност, ръководители на звена във фирми и организации с предмет на дейност охрана с технически средства, експерти в техническите звена на институциите от сектора за сигурност – ДАНС, ДАТО, ДАР, МО, МВР, ГД „Охрана“ към Министерство на правосъдието, Служба Военна полиция и др., представители на охранителни фирми за даден район, с предмет на дейност разработване, проектиране и реализация на сигнално-охранителни системи, ръководители на звена във фирми, с предмет на дейност проектиране и производство на електротехнически, електронни и компютърни компоненти за сигнално-охранителни системи, преподаватели във висши училища.

Форма на обучение – редовна, продължителност на обучение: 4 години.

Системи за сигурност (само в платена форма на обучение) Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Бакалавър* с професионална квалификация *мениджър по системи за сигурност*.

Кандидатства се по избор с: тест по история; тест по български език и литература; оценка от матура по история и цивилизация; оценка от матура по български език и литература.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като: експерти в различни управленски и административни звена в структурите на сектора за сигурност, структурите за защита от бедствия и аварии, охранителния бизнес, областните и общинските администрации, занимаващи се с въпросите на управлението на сигурността и на мобилизационните материални и човешки ресурси, както и за експертна дейност в различни правителствени и неправителствени организации; експерти в структури на ДАНС, ОД на МВР, ГД Охрана на съдебната власт, Служба Военна полиция и др.

Форма на обучение – редовна, продължителност на обучение: 4 години.

Факултетът предлага обучение в следните **магистърски програми**:

- *Комуникационни и информационни системи*
- *Компютърни технологии за автоматизация на производството*
- *Сигнално-охранителни системи и технологии*
- *Радиолокация и радионавигация*
- *Радиокомуникационна техника и технологии*
- *Геоматика*
- *Инженерна логистика*
- *Експлоатация на технически системи*
- *Административна и организационна сигурност*
- *Управление на кризи и реагиране при бедствия*
- *Информационна сигурност*
- *Защита на лични данни и класифицирана информация.*

Докторските програми, по които се осъществява обучение във Факултета, са следните:

- *Организационна сигурност*
- *Корпоративна сигурност*
- *Административна сигурност*
- *Радиолокация и радионавигация*
- *Комуникационни мрежи и системи*
- *Автоматизирани системи за обработка на информация и управление*
- *Приложение на принципите и методите на кибернетиката в различни области на науката*
- *Обща, висша и приложна геодезия*
- *Земеустройство (вкл. Кадастър и оценка на недвижими имоти)*
- *Фотограмметрия и дистанционни методи*
- *Картография (вкл. Тематично географско картографиране)*
- *Инженерна логистика*

КОЛЕЖ – гр. ДОБРИЧ

В Колежа се обучават студенти по следните специалности в ОКС професионален бакалавър:

- *Информатика и информационни технологии*
- *Начална училищна педагогика и информационни технологии*
- *Начална училищна педагогика и чужд език (английски език)*
- *Предучилищна педагогика и чужд език (английски език)*

Информатика и информационни технологии. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Професионален бакалавър* с професионална квалификация *информатик, информационен администратор*.

Кандидатства се по избор с: тест по информатика; тест по математика; матура по математика; тест по български език и литература; матура по български език и литература; сертификат от състезание по информатика.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като: специалисти по информатика и информационни технологии; консултанти; супервайзъри; системни администратори или програмисти в учреждения, банки и фирми. По желание могат да продължат образованието си за придобиване на образователно-квалификационната степен *магистър* в специалности от същото професионално направление.

Форма на обучение – редовна, продължителност на обучение: 3 години.

Начална училищна педагогика и информационни технологии. Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Професионален бакалавър* с професионална квалификация *начален учител, начален учител по информационни технологии*.

Кандидатства се по избор с: тест по български език и литература; матура по български език и литература; тест по свят и личност; матура по философия; тест по информатика; тест по математика; матура по математика; сертификат от състезание по информатика.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като: начален учител; учители по информационни технологии в началното училище; учител-възпитател в началното училище; преподаватели в детски школи и центрове за работа с деца, ръководители на групи ученици за извънкласна дейност.

Форма на обучение – редовна, продължителност на обучение: 3 години.

Начална училищна педагогика и чужд език (английски). Завършилите тази специалност придобиват ОКС *Професионален бакалавър* с професионална квалификация *начален учител, начален учител по чужд език*.

Кандидатства се по избор с: тест по английски език; матура по английски език; тест по български език и литература; матура по български език

и литература; тест по свят и личност; матура по философия.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като: начални учители; начални учители по английски език и литература; учител-възпитател в началното училище; преподаватели в детски школи и центрове за работа с деца; ръководители на групи ученици за извънкласна дейност.

Форма на обучение – редовна, продължителност на обучение: 3 години.

Предучилищна педагогика и чужд език (английски). Завършилите ОКС *Професионален бакалавър* придобиват професионална квалификация *детски учител, детски учител по чужд език*.

Кандидатства се по избор с: тест по английски език; матура по английски език; тест по български език и литература; матура по български език и литература; тест по свят и личност; матура по философия.

Дипломиралите се могат да реализират своите знания и умения като: детски учители; учители по английски език в детските градини; преподаватели в детски заведения и центрове; преподаватели в детски школи и центрове за работа с деца; ръководители на групи ученици за извънкласна дейност.

Форма на обучение – редовна, продължителност на обучение: 3 години.

ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ИНФОРМАЦИЯ, КВАЛИФИКАЦИЯ И ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ – гр. Варна

В Департамента за информация, квалификация и продължаващо образование на Шуменския университет “Епископ Константин Преславски” повече от 60 години се организира продължаващо обучение и се повишава квалификацията на учители от страната и чужбина.

В Департамента стартират обучения за допълнителна професионална квалификация и едногодишни професионално-педагогически специализации през цялата година.

Краткосрочни курсове се провеждат съгласно тематичния план или по заявка на потребителите.

Изпитните процедури за професионално-квалификационните степени на учителите са съобразени с нормативните документи на МОН за статута и професионалното развитие на педагогическите специалисти.

ДИКПО-Варна е място на обучение по магистърски програми от различни факултети.

В Департамента работят утвърдени хабилитирани преподаватели и доктори - специалисти в областта на педагогиката, теорията и методиката на преподаване на различни учебни дисциплини.

Базата на Департамента предоставя отлични условия за провеждане на научни форуми и конференции.

ПРАВИЛНИК

за приемане на студенти в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ за учебната 2021/2022 година

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С този правилник се определят условията за приемане на студенти в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ на лица, завършили средно образование.

Чл. 2. Правилникът за приемане на студенти в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ се основава на Закона за висшето образование (ЗВО) и Наредбата за държавните изисквания за приемане на студенти във висшите училища на Република България.

Чл. 3. Шуменският университет приема студенти, за които държавата осигурява средства за издръжка на обучението, а също така и студенти за обучение срещу заплащане.

Чл. 4. (1) Броят на местата за приемане на студенти, за които държавата осигурява средства за издръжка на обучението, се утвърждава от Министерския съвет (чл. 9, ал. 3, т. 6, б. „а“ от ЗВО).

(2) Броят на местата за приемане на студенти за обучение срещу заплащане, с изключение на приеманите по реда на чл. 21, ал. 2 от ЗВО, се утвърждава от Министерския съвет (чл. 9, ал. 3, т. 6, б. „б“ от ЗВО).

(3) Броят на местата за приемане на студенти по ал. 1 и ал. 2 е разпределен по професионални направления и специалности от регулираните професии, по форми на обучение и по образователно-квалификационни степени.

(4) Броят на местата за приемане на студенти за обучение срещу заплащане по реда на чл. 21, ал. 2 от ЗВО, се определя както следва:

1. Максималният брой студенти във всяко професионално направление, приети по реда на чл. 21, ал. 2 от ЗВО, е равен на 10% от капацитета, ако професионалното направление е получило при програмната акредитация оценка от 9,00 до 10,00, и е равен на 5% от капацитета, ако професионалното направление е получило при програмната акредитация оценка от 8,00 до 8,99.

2. Броят на действащите студенти във всяко професионално направление, приети по реда на чл. 21, ал. 2, се взема от Регистъра на действащите и прекъснали студенти за 2 семестър на предходната учебна година.

3. Броят на местата за приемане на студенти по реда на чл. 21, ал. 2 от ЗВО във всяко професионално направление се получава като максималният брой по т. 1 се намали с броя на действащите студенти по т. 2.

(5) Броят на местата за приемане на студенти по специалности се утвърждава от Академическия съвет по предложение на факултетите и Колежа, в рамките на определения брой по ал. 1, ал. 2, ал. 3 и ал. 4.

Чл. 5. (1) По време на обучението си студентите, приети на местата по чл. 4, ал. 1, заплащат годишна такса в размер, който се определя от Министерския съвет, а студентите, приети на местата по чл. 4, ал. 2 и ал. 4, заплащат годишна такса в размер, определена по реда на чл. 95, ал. 4 от ЗВО.

(2) Лица, които са кръгли сираци (до 25-годишна възраст); лица с трайни увреждания и намалена работоспособност 70 и над 70 процента; военноинвалиди; лица, отглеждани до пълнолетието си в домове за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа, се освобождават от заплащане на такси за обучение за една специалност, ако са приети на местата по чл. 4, ал. 1.

(3) Студентите, приети на местата по чл. 4, ал. 4, сключват договор за обучението си с Шуменския университет.

Чл. 6. (1) В Шуменския университет не се приемат за обучение за педагогически специалисти в ПН 1.2. Педагогика, 1.3. Педагогика на обучението по... и при придобиване на допълнителна професионална квалификация „учител“ лица със следните заболявания, застрашаващи живота и здравето на децата и учениците (съгл. чл. 2 от Наредба № 4 от 24 октомври 2016 г. на Министерство на здравеопазването):

1. шизофрено разстройство: изходно състояние (шизофреничен дефект), резидуална шизофрения, шизофренична промяна на личността, непрекъснатото протичаща шизофрения;

2. разстройства на настроението (афективни разстройства): чести тежки епизоди с психотични симптоми, алтернатно и хронично протичане;

3. психични и поведенчески разстройства, дължащи се на употреба на психоактивни вещества (злоупотреба с алкохол и психоактивни вещества с последващи когнитивни и личностови промени);

4. епилепсия – чести припадъци и промяна на личността;

5. персистиращи налудни разстройства, свързани с личностова и поведенческа промяна;

6. психични разстройства на личността и поведението, дължащи се на мозъчно заболяване;

7. разстройства на сексуалното влечение – педофилия;

8. органични психични разстройства – деменция при болестта на Алцхаймер, съдова деменция, други деменции;

9. белодробна туберкулоза с бацилоотделяне;

10. пълна глухота или намален слух (ако не може да се коригира със слухова протеза) (за всички педагогически специалности и за специалностите на Факултета по математика и информатика, Факултета по технически науки, Факултета по природни науки и Колежа – гр. Добрич);

11. пълна или практическа слепота на двете очи (за всички педагогически специалности (с изключение на спец. Педагогика на обучението по музика), както и за специалностите от Факултета по математика и информатика, Факултета по технически науки, Факултета по природни науки и Колеж – гр.

Добрич);

12. доказани алергични заболявания или разстройства в цветоусещането (за специалностите на Факултета по природни науки и специалност Педагогика на обучението по изобразително изкуство).

(2) При записването си приетите кандидатстуденти подписват декларация, че нямат заболяванията, описани в ал. 1, както и говорно-комуникативни проблеми (при кандидатстващите за специалности от професионалните направления 1.2. Педагогика и 1.3 Педагогика на обучението по...);

(3) ШУ може да изиска при необходимост от кандидат-студента/студента медицинско свидетелство и /или свидетелство от психодиспансер.

Чл. 7. (1) Приемането на студенти в Шуменския университет се извършва чрез конкурс.

(2) Конкурсът се провежда чрез полагане на кандидатстудентски изпити за специалностите съгласно *Приложение 4*, и по график, обявен в *Приложение 1, Приложение 2 и Приложение 3*.

(3) Успешно положените *държавни зрелостни изпити в периода 2008-2021 г.* се признават за кандидатстудентски изпити по съответните специалности съгласно *Приложение 4*.

(4) Кандидат-студентите – лауреати на национални и международни олимпиади, завършващи средно образование в годината, в която се провежда олимпиадата, се приемат без конкурсен изпит и извън утвърдения по реда на чл. 9, ал. 3, т. 6, б. „а“ от ЗВО ежегоден брой на приеманите за обучение студенти, когато конкурсният изпит за желаната от тях специалност съответства на предмета на олимпиадата.

Чл. 8. Приемането на нови студенти в Шуменския университет се извършва под ръководството и контрола на назначената от ректора Централна комисиция.

УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

Чл. 9. (1) В Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ за всички специалности в образователно-квалификационните степени *магистър след средно образование, бакалавър и професионален бакалавър*, в редовна и в задочна форма на обучение, могат да кандидатстват български граждани, отговарящи на следните условия:

1. Да имат завършено средно образование, даващо им право да продължат обучението си във висшите училища.

2. Да притежават диплома за средно образование, в която са вписани всички оценки, необходими за образуване на бала съгласно *Приложение 4*. При липса на балообразуваща оценка е необходимо кандидатът предварително да положи изпит по съответния предмет в определено от МОН средно училище.

(2) Български граждани, завършили средно образование в чуждестранни училища, могат да кандидатстват и да бъдат приети за студенти в ШУ след

признаване на средното им образование в съответствие с чл. 165 от ЗВО.

Чл. 10. Кандидати със завършено висше образование, желаещи да се обучават в същата или в по-ниска образователно-квалификационна степен, могат да кандидатстват само за местата по чл. 4, ал. 2 и ал. 4.

ДОКУМЕНТИ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

Чл. 11. Кандидат-студентите подават лично или чрез други лица документите си за кандидатстване в Университета. Документи, изпратени по пощата, не се приемат. Подаването на документи може да се извършва и чрез формата за ОНЛАЙН КАНДИДАТСТВАНЕ.

Чл. 12. За участие в конкурса по чл. 7 кандидат-студентите подават следните документи:

1. Кандидатстудентски картон (по образец).
2. Оригинал и копие на дипломата за завършено средно образование. Оригиналът на дипломата се връща на кандидата след сравняване.
3. Български граждани, завършили средно образование в легитимни училища на други държави, представят диплома, преведена и легализирана, както и удостоверение за признато средно образование, издадено от Регионалното управление на образованието по местоживеене към Министерството на образованието и науката, в което са вписани приравнените по шестобалната система оценки по отделните предмети и средният успех от дипломата.
4. Лауреатите от национални и международни олимпиади представят документ от МОН.
5. Кръглите сираци, ненавършили 25-годишна възраст, лицата с трайни увреждания и намалена работоспособност 70 и над 70 процента, военноинвалидите, лицата, отглеждани до пълнолетието си в домове за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа представят документ, удостоверяващ тези обстоятелства.
6. Кандидатстващите с оценка от друго висше училище представят служебна бележка с вписана оценка.
7. Документ за платена такса по чл. 13, ал. 1 от този правилник.

Чл. 13. (1) При подаване на документи по чл. 12 се заплаща такса за участие в кандидатстудентските конкурси.

(2) От такса за кандидатстване по ал. 1 се освобождават: кръглите сираци (до 25-годишна възраст); лица с трайни увреждания и намалена работоспособност 70 и над 70 процента; военноинвалиди; лица, отглеждани до пълнолетието си в домове за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа.

Чл. 14. (1) Не се приемат кандидатстудентски документи, които не са комплектовани с всички изискуеми документи на чл. 12.

(2) Кандидат-студенти, представили документи с невярно съдържание или

направили опит да дадат невярна информация при попълване на кандидатстудентския картон, се отстраняват от участие в конкурса.

(3) Кандидат-студентите носят лична отговорност за попълнените данни в документите си, съгласно чл. 313 на НК.

Чл. 15. Извън сроковете, определени в чл. 28 и чл. 31, не се правят промени в подреждането на желаните специалности.

ПРИЕМАНЕ НА ДОКУМЕНТИ ЗА ЯВЯВАНЕ НА ПРЕДВАРИТЕЛНИ ИЗПИТИ

Чл. 16. (1) Записването за участие в **предварителните кандидатстудентски изпити** става чрез представяне на личната карта на кандидата и попълване на заявление по образец.

(2) Срокът за приемане на документи за участие в **предварителните кандидатстудентски изпити е от 01.02.2021 г. до 05.06.2021 г.**

(3) Документи за участие в предварителните кандидатстудентски изпити се приемат в срока по предходната ал.1, както следва:

1. В Центъра по кандидатстудентска дейност на ШУ, находящ се в гр. Шумен, ул. „Университетска“ № 115 (до Корпус 1 на ШУ), всеки работен ден от 8:00 ч. до 16:00 ч., и в събота от 08:00 ч. до 12:00 ч. – в периода от м. март до м. май 2021 г., както и в деня на провеждане на предварителните конкурсни изпити - от 8:00 ч. до 8:45 ч.

2. В Департамента за информация, квалификация и продължаващо образование към ШУ, находящ се в гр. Варна, ул. “Д-р Борис Божков” № 1, всеки работен ден от 8:00 ч. до 16:00 ч., в събота от 08:00 ч. до 12:00 ч. – в периода от м. март до м. май 2021 г., както и в деня на провеждане на предварителните конкурсни изпити от 8:00 ч. до 8:45 ч.

3. В сградата на Колежа – гр. Добрич към ШУ, находящ се в гр. Добрич, ж.к. „Добротица“ № 12, всеки работен ден от 8:00 ч. до 16:00 ч., както и в деня на провеждане на предварителните конкурсни изпити между 8:00 ч. и 8:45 ч.

4. В бюрата на Центъра за кандидатстудентска подготовка и информация, подробно посочени в *Приложение 5* – неразделна част от този правилник.

Чл. 17. Записване за явяване на предварителните кандидатстудентски изпити може да се направи и чрез сайта на университета. В този случай кандидат-студентите заплащат такса и получават документ за явяване в деня на провеждане на предварителните изпити между 8.00 ч. и 8.45 ч. в Центъра по кандидатстудентска дейност (до Корпус 1) – гр. Шумен, в Департамента за информация, квалификация и продължаващо образование – гр. Варна и в Колежа – гр. Добрич.

Чл. 18. (1) Резултатите от предварителните конкурсни изпити служат за класиране, само когато кандидат-студентите са изпълнили изискванията,

посочени в разделите „Условия за кандидатстване“ и „Документи за кандидатстване“ на този правилник.

(2) За да участват в класирането, кандидат-студентите трябва да подадат необходимите документи в сроковете, упоменати в чл. 28 и чл. 31. Неподалите документи губят право на участие в класирането.

ПРИЕМАНЕ НА ДОКУМЕНТИ ЗА ЯВЯВАНЕ НА ИНДИВИДУАЛЕН ЕЛЕКТРОНЕН ИЗПИТ

Чл. 19. Индивидуалният електронен изпит е форма на провеждане на кандидатстудентски изпит чрез попълване на електронен тест или представяне на портфолио на електронен носител. Кандидатстудентските изпити, които се провеждат в тази форма, са посочени в *Приложение 3* към този правилник.

Чл. 20. Индивидуалните електронни изпити се провеждат в Центъра по кандидатстудентска дейност на ШУ – в гр. Шумен (до Корпус 1), в Департамента за информация, квалификация и продължаващо образование на ШУ – в гр. Варна и в сградата на Колежа – в гр. Добрич, всеки работен ден, **считано от 01.02.2021 г.**

Чл. 21. Записването за участие в индивидуалните електронни изпити става лично или чрез упълномощен представител (с нотариално заверено пълномощно за това) чрез представяне на личната карта на кандидата и попълване на заявление по образец.

Чл. 22. (1) Записването за явяване на индивидуален електронен изпит става в деня на изпита, като датата за провеждането му се определя от кандидата. В същия ден, непосредствено преди електронния изпит кандидатът заплаща такса за това и получава документ за явяване на индивидуалния електронен изпит.

(2) Записване за явяване на индивидуален електронен изпит може да се направи и чрез сайта на университета. В този случай кандидат-студента заплаща такса и получава документ за явяване на изпита в деня на провеждането му в Центъра по кандидатстудентска дейност на ШУ - в гр. Шумен (до Корпус 1).

Чл. 23. Документи за участие в **индивидуалните електронни изпити** се приемат:

1. В Центъра по кандидатстудентска дейност на ШУ, находящ се в гр. Шумен, ул. „Университетска“ №115 (до Корпус 1 на ШУ), всеки работен ден от 8:00 ч. до 16:00 ч., и в събота от 08:00 ч. до 12:00 ч. – в периода от м. март до м. май 2021 г.

2. В Департамента за информация, квалификация и продължаващо образование към ШУ, находящ се в гр. Варна, ул. “Д-р Борис Божков” № 1, всеки работен ден от 8:00 ч. до 16:00 ч., и в събота от 08:00 ч. до 12:00 ч. – в периода от м. март до м. май 2021 г.

3. В сградата на Колежа – гр. Добрич към ШУ, находящ се в гр. Добрич, ж.к. „Добротица“ № 12, всеки работен ден от 8:00 ч. до 16:00 ч., в събота от 08:00 ч. до 12:00 ч. – в периода от м. март до м. май 2021 г.

Чл. 24. При неудовлетворителни резултати кандидат-студентът може да се яви повторно на тест на всички обявени дати.

Чл. 25. (1) Резултатите от индивидуалните електронни изпити служат за класиране само когато кандидат-студентите са изпълнили изискванията, посочени в разделите „Условия за кандидатстване“ и „Документи за кандидатстване“ на този правилник.

(2) За да участват в класирането, кандидат-студентите трябва да подадат необходимите документи в сроковете, упоменати в чл. 28 и чл. 31. Неподалите документи губят право на участие в класирането.

ПРИЕМАНЕ НА ДОКУМЕНТИ ЗА УЧАСТИЕ В ОТДАЛЕЧЕН (ОНЛАЙН) ИЗПИТ

Чл. 25а. (1) Отдалеченият (онлайн) изпит е вид електронен изпит, който се провежда чрез интернет платформата Google.

(2) За регистрация и използване на пълната функционалност на платформата за полагање на онлайн изпит е задължително кандидатите да използват имейл адрес в gmail.com.

(3) За да заявят желание да участват в отдалечен (онлайн) изпит, е необходимо кандидатите да изпратят имейл на адрес online@shu.bg с текст: онлайн изпит. След това кандидатите ще получат имейл с формуляр, чрез който ще предоставят данни за регистрация за изпита. За всеки изпит кандидат-студентът заплаща такса. Във формуляра трябва да се прикачи сканирано копие (снимка) на платежния документ.

Попълнените формуляри се изпращат от кандидата най-късно два дни преди датата на изпита. За всеки отделен изпит се подава отделен формуляр.

(4) След регистриране за изпита, кандидатите получават входящ номер и линк в системата Google meet. Те са необходими за включване в изпита.

(5) Линкът към изпитния тест се получава в чата на Google meet в деня на изпита, след като кандидатите се легитимират с лична карта и входящ номер пред видео-квестора.

(6) Влизането в Google meet в деня на изпита става най-късно до 8:30 ч., като начален час на изпита е 9:00 ч., а продължителността му е 90 (деветдесет) мин. Системата отчита часа на предаване на отговорите и ако той е след крайния час, тестът се анулира. По време на изпита кандидатите трябва да са с включени камери и изключени микрофони.

(7) В деня на изпита е необходимо кандидатите да разполагат с изправна уебкамера и микрофон. Задължително е влизането в Google meet и попълването на теста да стане през компютър, а не през телефон.

Чл. 25б. При неудовлетворителни резултати кандидат-студентът може да се

явява на всяка обявена дата.

Чл. 25в. (1) Резултатите от отдалечените (онлайн) изпити служат за класиране, само когато кандидат-студентите са изпълнили изискванията, посочени в разделите „Условия за кандидатстване“ и „Документи за кандидатстване“ на този правилник.

(2) За да участват в класирането, кандидат-студентите трябва да подадат необходимите документи в сроковете, посочени в чл. 28 и чл. 31. Неподадалите документи в тези срокове губят право на участие в класирането.

ПРИЕМАНЕ НА ДОКУМЕНТИ ЗА ПЪРВИ ЕТАП НА КЛАСИРАНЕ

Чл. 26. (1) В първия етап на класиране могат да участват кандидат-студенти, притежаващи към датата на кандидатстване диплома за средно образование.

(2) В първия етап на класиране се реализира прием до 50% от утвърдения прием от МС за ШУ „Епископ Константин Преславски“. За участие в първия етап на класиране кандидат-студентите подават документите, изброени в чл. 12.

Чл. 27. За участие в първия етап на класиране кандидат-студентите подават документите, изброени в чл. 12 от този правилник.

Чл. 28. Срокът за приемане на документи за участие в първия етап на класиране е от **01.02.2021 г. до 29.05.2021 г.**

Чл. 29. Документи за участие в първия етап на класиране се приемат:

1. В Центъра по кандидатстудентска дейност на ШУ, находящ се в гр. Шумен, ул. „Университетска“ №115 (до Корпус 1 на ШУ), от 8:00 ч. до 16:00 ч., в събота от 08:00 ч. до 12:00 ч. – в периода от м. март до м. май 2021 г.

2. В Департамента за информация, квалификация и продължаващо образование към ШУ, находящ се в гр. Варна, ул. “Д-р Борис Божков” № 1, всеки работен ден от 8:00 ч. до 16:00 ч., в събота от 08:00 ч. до 12:00 ч. – в периода от м. март до м. май 2021 г.

3. В сградата на Колежа – гр. Добрич към ШУ, находящ се в гр. Добрич, ж.к. „Добротица“ № 12, всеки работен ден от 8:00 ч. до 16:00 ч., в събота от 08:00 ч. до 12:00 ч. – в периода от м. март до м. май 2021 г.

ПРИЕМАНЕ НА ДОКУМЕНТИ ЗА ВТОРИ ЕТАП НА КЛАСИРАНЕ

Чл. 30. За участие във втория етап на класиране кандидат-студентите подават документите, изброени в чл. 12 от този правилник.

Чл. 31. Срокът за приемане на документи за участие във втория етап на класиране е от **07.06.2021 г. до 10.07.2021 г.**

Чл. 32. Документи за участие във втория етап на класиране се приемат:

1. В Центъра по кандидатстудентска дейност на ШУ, находящ се в гр. Шумен, ул. „Университетска“ №115 (до Корпус 1 на ШУ), от 8:00 ч. до 16:00 ч., в събота от 08:00 ч. до 12:00 ч. – в периода от м. март до м. май 2021 г.

2. В Департамента за информация, квалификация и продължаващо образование към ШУ, находящ се в гр. Варна, ул. “Д-р Борис Божков” № 1, всеки работен ден от 8:00 ч. до 16:00 ч., в събота от 08:00 ч. до 12:00 ч. – в периода от м. март до м. май 2021 г.

3. В сградата на Колежа – гр. Добрич към ШУ, находящ се в гр. Добрич, ж.к. „Добротица“ № 12, всеки работен ден от 8:00 ч. до 16:00 ч., в събота от 08:00 ч. до 12:00 ч. – в периода от м. март до м. май 2021 г.

4. В бюрата на Центъра за кандидатстудентска подготовка и информация, подробно посочени в Приложение 5 – неразделна част от този правилник.

КОНКУРСНИ ИЗПИТИ

Чл. 33. (1) Кандидат-студентите полагат конкурсни изпити, съответстващи на желаните специалности, съгласно *Приложение 4* и по предварително обявения график в *Приложение 1*, *Приложение 2* и *Приложение 3* – неразделна част от този правилник.

(2) В случаите, когато за дадена специалност в *Приложение 4* са предвидени няколко взаимнозаменяеми конкурсни изпити, кандидат-студентите имат право да се явят на всеки един от тях, така и само на един от посочените.

(3) Оценка от държавните зрелостни изпити, проведени в периода 2008 – 2021 г., се признават за равностойни на резултатите от кандидатстудентски конкурсен изпит, съгласно *Приложение 4*.

(4) С решение на Академичния съвет, като конкурсни изпити могат да се признават резултатите от състезания и олимпиади, организирани от основните структурни звена на университета.

(5) Шуменският университет признава оценки от кандидатстудентски изпити, положени в други висши училища през 2021 г.

(6) При образуване на състезателния бал се взема най-високата оценка, независимо кога е получена – на предварителен конкурсен изпит, на редовен конкурсен изпит, на индивидуален електронен изпит или на държавен зрелостен изпит.

Чл. 34. Учебното съдържание на всеки конкурсен изпит е в съответствие с действащите в годината на кандидатстване учебни планове на средните училища в Република България и съгласно обявените в настоящия справочник програми.

ОРГАНИЗАЦИЯ И ПРОВЕЖДАНЕ НА КОНКУРСНИТЕ ИЗПИТИ

Чл. 35. Организацията и провеждането на конкурсните изпити се извършва от комисии, назначени със заповед на ректора.

Чл. 36. Конкурсните изпити са анонимни.

Чл. 37. Писмените конкурсни, индивидуалните електронни и отдалечените (онлайн) изпити са с продължителност 90 (деветдесет) минути без изпитите Рисуване и Физическо възпитание.

Чл. 38. (1) В деня на изпита, в 8,00 ч. се излага списък с мястото (в коя сграда на ШУ) и залата, където ще се проведе изпитът.

(2) В деня на изпита кандидат-студентите се явяват в определените сгради не по-късно от половин час (30 минути) преди обявеното начало на изпита и задължително носят със себе си документа с входящия номер и личната си карта (или друг документ за самоличност).

(3) Отдалечените (онлайн) изпити се провеждат по реда на раздел IXа от настоящия правилник.

Чл. 39. (1) Вариантите за писмените конкурсни изпити се изтеглят лотарийно (на случаен принцип) в деня на изпита, в една от изпитните зали, в присъствието на кандидат-студенти, квесторите, членове на Централната комисия за кандидатстудентска дейност на ШУ, след което се съобщават на кандидат-студентите в другите зали и места за провеждане на изпита.

(2) Кандидат-студентите, които са се явили след изтеглянето на варианта за писмения конкурсен изпит, не се допускат до участие в изпита.

Чл. 40. Вариантът за електронния индивидуален изпит се изтегля лотарийно (на случаен принцип) от изпитващата компютърна система след регистрацията на кандидат-студента в системата чрез входящ номер и парола.

Чл. 41. По време на писмените конкурсни изпити кандидат-студентите могат да ползват само синьо или черно пишещ химикал. На конкурсния изпит по математика може да се използва и черен молив за чертане.

Чл. 42. Забранява се ползването на технически средства от кандидат-студентите по време на конкурсните изпити.

Чл. 43. При доказано преписване или опит за преписване, както и при опит за нарушаване анонимността на изпита чрез знак, особен цвят и др. изпитната писмена работа на кандидат-студента се анулира и той се изключва от класирането за всички специалности в ШУ.

Чл. 44. След приключване на писмения конкурсен изпит кандидат-студентът предава работата си на председателя на квесторската комисия в залата, в която се е явил. Писмената работа се запечатва задължително в присъствието на кандидат-студента, с което се гарантира неговата анонимност.

ОРГАНИЗАЦИЯ И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОТДАЛЕЧЕНИТЕ (ОНЛАЙН) ИЗПИТИ

Чл. 44а. (1) Допуснатите до онлайн изпита кандидати трябва да имат отдалечен достъп чрез непрекъсната Интернет връзка и компютърна конфигурация (или лаптоп) с налични и работещи видеокамера и микрофон.

(2) Кандидатите задължително се регистрират чрез акаунти в Gmail. Допустими браузъри са Google Chrome (препоръчителен), Mozilla Firefox, Edge.

(3) Изпитът се провежда чрез използване на приложението Google meet за осъществяване на видео-връзка и Google формуляри за теста. Действията на кандидат-студентите и взаимодействието им със системата се следят от видео-квестори по време на изпита.

(4) В деня на изпита кандидат-студентите трябва да се присъединят към Google meet на своя видео-квестор. Линк за видео-срещата се получава с имейл след регистриране за изпита.

(5) Кандидат-студентите трябва да влязат във видео-срещата в 8:30 ч.

(6) Важно условие е кандидат-студентите да са влезли в своите Gmail профили и чрез тях да се присъединят към видео-срещата в Google meet. Gmail профилът трябва да съдържа валидни име и фамилия на кандидат-студента.

(7) При отваряне на линка се подава искане за присъединяване към групата, което се одобрява от квестора. Непосредствено след одобрението, кандидат-студентът трябва да се идентифицира, като покаже лична карта на камерата и съобщи входящия си номер.

(8) При възникнала необходимост онлайн квесторът може да изиска от кандидат-студента да насочи камерата към останалата част от помещението, за да докаже, че не използва помощни материали или чужда помощ.

(9) По време на изпита ще се води видео запис на работата на кандидатите с цел предотвратяване на нарушения. Целият изпит се записва, вкл. IP адресите на компютрите, от които се влиза в системата, поведение на кандидата и наличната обкръжаваща среда.

Чл. 44б. (1) За нормалното протичане на изпита кандидат-студентите трябва да си осигурят:

1. интернет свързаност;
2. персонален компютър (лаптоп);
3. видео камера;
4. микрофон;
5. помещение за самостоятелна работа.

(2) По време на онлайн изпита не се разрешава използване на:

1. калкулатор, включително за мобилно устройство или за компютър;
2. техника за мобилна връзка или друго мобилно устройство;

3. достъпът до други ресурси, вкл. електронни, книжни (с изключение на разрешен справочник по математика).

(3) Присъствието на други лица в помещението при кандидат-студента по време на онлайн изпита е недопустимо.

Чл. 44в. (1) Начало на изпита и кратки инструкции за провеждане се дават от видео-квестора 5 (пет) мин. преди часа за започване.

(2) За да стартира изпита си, кандидат-студентът трябва да влезе в линка, който се предоставя от квестора в чата на Google meet.

(3) Отговорност на кандидат-студентите е да следят стриктно информацията, получавана по електронна поща в дните преди изпита.

(4) Всеки, който НЕ е изпълнил посочените условия изцяло, няма да бъде допуснат до изпита.

(5) При регистриране на нарушение на посочените по-горе правила, квесторът има право да прекрати и/или анулира изпита на кандидата.

Чл. 44г. Обявяването на резултата и оценката от проведения онлайн изпит се извършва автоматично от системата след приключване на изпита, като всеки кандидат- студент може да я види след изпращане на отговорите.

Чл. 44д. (1) Във връзка с изпълнение на дейности по контрол на организацията, провеждането и оценяването на кандидатстудентски изпити в Шуменския университет, както и осигуряване на информационната сигурност при работа с изпитните документи и на надеждна среда за провеждане на изпитите, Шуменският университет извършва видеонаблюдение по време на провеждане на изпитите съгласно Закона за защита на личните данни (ЗЗЛД) и прилагания се от 25.05.2018 г. Регламент (ЕС) 2016/679 (Общ регламент за защита на личните данни). Осъществяването на видеонаблюдение се явява действие по обработване на лични данни по смисъла на чл. 4, т. 2 от Регламента, а именно операция или съвкупност от операции, извършвана с лични данни или набор от лични данни чрез автоматични или други средства като събиране, записване, организиране, структуриране, съхранение, адаптиране или промяна, извличане, консултиране, употреба, разкриване чрез предаване, разпространяване или друг начин, по който данните стават достъпни, подреждане или комбинирание, ограничаване, изтриване или унищожаване. На основание чл. 6, т. 1, б. „е“ от Регламента обработването е законосъобразно, ако е необходимо за целите на легитимните интереси на администратора или на трета страна, освен когато пред такива интереси преимущество имат интересите или основните права и свободи на субекта на данните, които изискват защита на личните данни, по-специално когато субектът на данните е дете.

(2) От своя страна обективното и честно провеждане на кандидатстудентски изпити в Шуменския университет неминуемо поражда засилен обществен интерес, поради което видеонаблюдението е една от мерките за осигуряване на равнопоставеност при явяване на изпит чрез противодействие на опитите за манипулиране на процеса.

(3) Шуменският университет спазва всички свои задължения при използването на технически средства за видеонаблюдение, като:

1. прилага принципите за адекватност и пропорционалност при обработване на лични данни чрез видеонаблюдение;

2. използва технически средства за видеонаблюдение единствено за целите на кандидатстудентския изпит;

3. достъп до информацията, събрана с технически средства за видеонаблюдение, имат единствено длъжностни лица ангажирани с дейностите по провеждане на кандидатстудентския изпит;

(4) ШУ е администратор на лични данни по смисъла на чл. 4, т. 7 от Регламент (ЕС) 2016/679. След постигане на целите на кандидатстудентския изпит администраторът ще унищожи цялата информация, събрана чрез използването на технически средства за видеонаблюдение.

ПРОВЕРКА И ОЦЕНКА НА ПИСМЕНИТЕ РАБОТИ

Чл. 45. (1) Писмените работи от конкурсните изпити за кандидат-студенти се проверяват и оценяват от двама проверяващи, независимо един от друг. Оценяването е с точност до 0,25. При разлика в оценките на двамата проверяващи от 0,25 се поставя по-високата оценка. Средноаритметична оценка се поставя при разлика от 0,50. При разлика в оценките по-голяма от 0,50 – изпитната работата се проверява от арбитър, който поставя окончателната оценка. Задължително се арбитрират всички работи, оценени със „Слаб“.

(2) Индивидуалният електронен изпит се оценява от изпитващата компютърна система. Оценяването се прави по скалата, по която се оценяват и писмените работи в ал. 1.

(3) Отдалеченият (онлайн) изпит се оценява от изпитващата компютърна система. Оценяването се прави по скалата, по която се оценяват и писмените работи в ал. 1.

Чл. 46. Резултатите от конкурсните изпити се обявяват не по-късно от 5 (пет) календарни дни след датата на тяхното провеждане.

Чл. 47. Обявените оценки от конкурсните изпити са окончателни и не подлежат на корекция, освен при допуснатата техническа грешка.

Чл. 48. В срок от три работни дни след обявяването на резултатите от съответния писмен конкурсен изпит желаещите кандидати могат лично да разгледат работите си. За целта се подава молба до Председателя на Централната комисия по кандидатстудентска дейност. Писмената работа се показва само на кандидат-студента срещу представяне на лична карта и документ с входящия номер.

Чл. 49. Резултатите от конкурсните изпити са валидни само за класиране в годината, в която са проведени.

ОБРАЗУВАНЕ НА СЪСТЕЗАТЕЛНИЯ БАЛ

Чл. 50. Състезателният бал на кандидат-студентите за класиране се образува, съгласно Приложение 4 към този правилник.

Чл. 51. В случаите, когато кандидат-студентът е издържал успешно повече от един изпит за дадена специалност, в балообразуването участва най-високата оценка.

Чл. 52. (1) При условие, че в дипломата на българските граждани за завършено средно образование няма оценка, която участва в образуването на състезателния бал, кандидатите полагат изпит по този учебен предмет в средно училище, предварително определено от МОН.

(2) Когато в дипломата за завършено средно образование са вписани повече от една оценка по балообразуващ предмет, за окончателна се смята най-високата от тях.

Чл. 53. Не участват в класирането:

1. Кандидат-студенти, които не са се явили на конкурсен изпит за съответната специалност.

2. Кандидат-студенти, които са получили оценка „Слаб 2.00“ на всеки от конкурсните изпити за желаната специалност.

3. Кандидат-студенти, които са с анулирана писмена работа.

КЛАСИРАНЕ НА КАНДИДАТ-СТУДЕНТИТЕ И ЗАПИСВАНЕ НА НОВОПРИЕТИТЕ СТУДЕНТИ

Първи етап на класиране

Чл. 54. В първия етап на класиране могат да участват само кандидат-студентите, които са издържали успешно поне един от конкурсните изпити, в т.ч. и онлайн изпит, за съответната специалност, съгласно Приложение 4 и Приложение 6 към този правилник, или имат оценки **от държавните зрелостни изпити, проведени в периода 2008 – 2021 г.**

Чл. 55. (1) Резултатите от първия етап на класиране се обявяват на **31 май 2021 г.**

(2) В срок до **05 юни 2021 г. включително** всички класирани кандидат-студенти трябва да се запишат окончателно, независимо от желанието, по което са класирани. Придобитите студентски права се губят, ако кандидат-студентът не се запише.

(3) За да участват във втория етап на класиране, **некласираните или незаписаните се кандидат-студенти** подават отново документи по чл. 12 в сроковете по чл. 31.

Втори етап на класиране

Чл. 56. В класирането участват само кандидат-студентите, които са издържали успешно поне един от конкурсни изпити за съответната специалност,

съгласно Приложение 4 и Приложение 6 към този правилник или имат оценки от **държавните зрелостни изпити, проведени в периода 2008 – 2021 г.**

Чл. 57. Кандидат-студентите със състезателен бал, равен с този на последния приет в същата специалност, се приемат независимо от обявените места.

Чл. 58. Класирането се извършва по низходящ ред на състезателния бал само по реда на специалностите, попълнени в състезателния картон.

Чл. 59. Вторият етап се състои от две класирания. Кандидатите са длъжни да се информират сами за резултатите от всяко отделно класиране. Университетът не изпраща писмени съобщения за резултати от изпити, класирания и срокове за записване.

Чл. 60. (1) Първото класиране от втория етап се обявява на 12 юли 2021 г.

(2) В срок от **12 юли до 17 юли 2021 г.** – включително, всички класирани кандидат-студенти трябва да подадат заявление – по образец, за да запазят мястото си.

(3) Класираните по първо желание остават в специалността, в която са приети, и в срок от **12 юли до 17 юли 2021 г.** включително се записват окончателно в ШУ.

(4) Класираните по второ, трето и всички следващи желания, на подалите заявление по ал. 2, запазват правото си да участват във второ класиране. При наличие на свободни места те преминават в по-предно желание по реда, посочен в състезателния картон. Желаящите да се запишат в специалността, в която са приети, могат да направят това веднага.

(5) Некласираните кандидат-студенти автоматично участват във второ класиране, без да подават заявление.

(6) Придобитите студентски права се губят, ако не е подадено заявление в посочения в ал. 2 срок.

(7) За свободните места след първо класиране могат да кандидатстват и кандидат-студенти, неучаствали в първо класиране. Документи за явяване на изпит, за свободните места, се подават до **15 юли 2021 г. включително, а за участие във второто класиране (с оценки от ДЗИ), до 17 юли 2021 включително.** Конкурсните изпити се провеждат на **16 юли 2021 г.**

Чл. 61. (1) Окончателното второ класиране от втория етап се обявява на 19 юли 2021 г.

(2) В срок от 19 юли до 24 юли 2021 г. – включително, приетите от второ класиране се записват окончателно в студентската канцелария.

Чл. 62. (1) При записване в ШУ новоприетите студенти представят следните документи:

1. Оригинал и копие на диплома за завършено средно образование.
2. Комплект документи за новоприети студенти - по образец.
3. 4 снимки с формат 35 x 45 мм.
4. Оригинал на лична карта.

5. Квитанция за платена такса за обучение през първия семестър.
(2) Внесената семестриална такса не се възстановява при напускане на студента.

Чл. 63. Приетите студенти, които не са потвърдили желанието си да се обучават в Университета или не са се записали в определените за съответното класиране срокове, губят придобитите студентски права.

КАНДИДАТСТВАНЕ НА ЧУЖДЕСТРАННИ ГРАЖДАНИ В ШУМЕНСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ

Чл. 64. По реда, установен за български граждани, в ШУ могат да кандидатстват и да се обучават чуждестранни граждани, които са:

1. граждани на страни от Европейския съюз и на Европейското икономическо пространство.

2. постоянно пребиваващи на територията на Република България.

3. имащи статут на бежанци.

Чл. 65. Чуждестранните граждани, извън посочените в чл. 64, могат да кандидатстват и да се обучават в Шуменския университет:

1. в изпълнение на междуправителствени спогодби за образователен, научен и културен обмен.

2. съгласно актове на Министерския съвет.

3. при условията на чл. 95, ал. 8 и 10 от ЗВО.

Чл. 66. Чуждестранните граждани, които кандидатстват при условията на междуправителствени спогодби и съгласно актове на Министерския съвет, подават документите си в МОН и се приемат при условията и реда, определени в съответната спогодба и акт на Министерския съвет.

Чл. 67. Чуждестранните граждани, които кандидатстват при условията на чл. 95, ал. 8 и 10 от ЗВО, подават документите си в Шуменския университет, Център за международно сътрудничество, в срок до **1 септември 2021 г.**

Чл. 68. Чуждестранните граждани, с изключение на тези с двойно гражданство (български и друго) и на приетите по реда на ПМС 103/1993 г., през първата година се обучават в подготвителен курс по езикова и специализирана подготовка по български език или представят документ за владееене на български език.

Чл. 69. Таксите за обучение на чуждестранните студенти се определят ежегодно с постановление на Министерския съвет.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 70. (1) Всички постъпили молби и жалби относно кандидатстудентската дейност се разглеждат от Централната комисия по кандидатстудентска дейност на ШУ.

(2) Ректорът решава окончателно всички въпроси, свързани с приемането на

студенти в ШУ.

Чл. 71. За попълване на незаети след окончателното класиране места, се определят допълнителни дати за изпити с решение на Централната комисия по кандидатстудентска дейност на ШУ при условията на настоящия правилник.

Чл. 72. За проявена недобросъвестност и за неспазване на установения ред при оценяването на писмените работи, приема на кандидатстудентските документи, класирането и записването на студентите, членовете на съответните комисии се наказват съгласно чл. 58, ал. 1, т. 7 от ЗВО, а лицата от административния персонал – по чл. 188 и сл. от Кодекса на труда. Ако извършеното деяние е престъпление, за него се уведомява прокуратурата.

Чл. 73. (1) Неразделна част от настоящия правилник са:

➤ *Приложение 1 - График за провеждане на предварителните конкурсни изпити;*

➤ *Приложение 2 - График за провеждане на конкурсни изпити;*

➤ *Приложение 3 - Списък на конкурсните изпити, които се провеждат в електронна форма;*

➤ *Приложение 4 - Списък на специалностите, формите на обучение, конкурсните изпити и оценките от дипломата за средно образование, които участват при образуване на бала;*

➤ *Приложение 5 - Бюра за прием на документи на центъра за кандидатстудентска подготовка и информация (ЦКПИ);*

➤ *Приложение 6 – Списък на състезанията, чиито резултати се признават за кандидатстудентски конкурсни изпити през 2021 г. в ШУ.*

(2) Настоящият правилник е приет с решение на Академичния съвет на ШУ по протокол № РД-05-04 от 18.12.2020 г. по предложение на ЦК по КСД на ШУ, съгласно нейно решение с протокол № РД-07-02/16.12.2020 г. Същият е изменен и допълнен с решение на Академичния съвет на ШУ по протокол № РД-05-06/26.02.2021 г. по предложение на ЦК по КСД на ШУ, съгласно нейно решение с протокол № РД-07- 04/24.02.2021 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

**ГРАФИК ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА
ПРЕДВАРИТЕЛНИТЕ КОНКУРСНИ ИЗПИТИ**

Дата	Конкурсен изпит	Място на провеждане		
		Шумен	Варна	Добрич
20.02.; 13.03.; 17.04.; 15.05.; 05.06.2021 г.	БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА (тест)	Корпус 1	ДИКПО	Колеж
20.02.; 13.03.; 17.04.; 15.05.; 05.06.2021 г.	АНГЛИЙСКИ ЕЗИК (тест)	Корпус 1	ДИКПО	Колеж
20.02.; 13.03.; 17.04.; 15.05.; 05.06.2021 г.	НЕМСКИ ЕЗИК (тест)	Корпус 1	ДИКПО	Колеж
20.02.; 13.03.; 17.04.; 15.05.; 05.06.2021 г.	РУСКИ ЕЗИК (тест)	Корпус 1	ДИКПО	Колеж
20.02.; 13.03.; 17.04.; 15.05.; 05.06.2021 г.	ИСТОРИЯ (тест)	Корпус 1	ДИКПО	Колеж
20.02.; 13.03.; 17.04.; 15.05.; 05.06.2021 г.	ТЕОЛОГИЯ (тест)	Корпус 1	ДИКПО	Колеж
20.02.; 13.03.; 17.04.; 15.05.; 05.06.2021 г.	МАТЕМАТИКА (тест)	Корпус 1	ДИКПО	Колеж
20.02.; 13.03.; 17.04.; 15.05.; 05.06.2021 г.	ИНФОРМАТИКА (тест)	Корпус 1	ДИКПО	Колеж
20.02.; 13.03.; 17.04.; 15.05.; 05.06.2021 г.	ИКОНОМИКА (тест)	Корпус 1	ДИКПО	Колеж
20.02.; 13.03.; 17.04.; 15.05.; 05.06.2021 г.	ФИЗИКА (тест)	Корпус 1	ДИКПО	Колеж
20.02.; 13.03.; 17.04.; 15.05.; 05.06.2021 г.	ХИМИЯ (тест)	Корпус 1	ДИКПО	Колеж

Дата	Конкурсен изпит	Място на провеждане		
		Шумен	Варна	Добрич
20.02.; 13.03.; 17.04.; 15.05.; 05.06.2021 г.	ГЕОГРАФИЯ (тест)	Корпус 1	ДИКПО	Колеж
20.02.; 13.03.; 17.04.; 15.05.; 05.06.2021 г.	БИОЛОГИЯ (тест)	Корпус 1	ДИКПО	Колеж
20.02.; 13.03.; 17.04.; 15.05.; 05.06.2021 г.	СВЯТ И ЛИЧНОСТ (тест)	Корпус 1	ДИКПО	Колеж
20.02.; 13.03.; 17.04.; 15.05.; 05.06.2021 г.	ТЕХНИЧЕСКИ ЗНАНИЯ И СПОСОБНОСТИ (тест)	Корпус 1	ДИКПО	Колеж
20.02.; 13.03.; 17.04.; 15.05.; 05.06.2021 г.	МУЗИКА (устен изпит/портфолио)	Корпус 2	НЕ	НЕ
20.02.; 13.03.; 17.04.; 15.05.; 05.06.2021 г.	РИСУВАНЕ (портфолио)	Корпус 2	НЕ	НЕ
20.02.; 13.03.; 17.04.; 15.05.; 05.06.2021 г.	ПРАКТИЧЕСКИ ИЗПИТ ПО ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТ	Корпус 2	НЕ	НЕ

Начален час на изпитите в гр. Шумен - 09.00 ч.

Начален час на изпитите в гр. Варна и в гр. Добрич – 09.30 ч.

ПРИЛОЖЕНИЕ 2

ГРАФИК ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА КОНКУРСНИТЕ ИЗПИТИ

Дата	Конкурсен изпит	Място на провеждане		
		Шумен	Варна	Добрич
06.07.2021 г. 08.07.2021 г.	БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА (тест)	Корпус 1	ДИКПО	Колеж
06.07.2021 г. 08.07.2021 г.	АНГЛИЙСКИ ЕЗИК (тест)	Корпус 1	ДИКПО	Колеж
06.07.2021 г. 08.07.2021 г.	НЕМСКИ ЕЗИК (тест)	Корпус 1	ДИКПО	Колеж
06.07.2021 г. 08.07.2021 г.	РУСКИ ЕЗИК (тест)	Корпус 1	ДИКПО	Колеж
06.07.2021 г. 08.07.2021 г.	ИСТОРИЯ (тест)	Корпус 1	ДИКПО	Колеж
06.07.2021 г. 08.07.2021 г.	ТЕОЛОГИЯ (тест)	Корпус 1	ДИКПО	Колеж
06.07.2021 г. 08.07.2021 г.	МАТЕМАТИКА (тест)	Корпус 1	ДИКПО	Колеж
06.07.2021 г. 08.07.2021 г.	ИНФОРМАТИКА (тест)	Корпус 1	ДИКПО	Колеж
06.07.2021 г. 08.07.2021 г.	ИКОНОМИКА (тест)	Корпус 1	ДИКПО	Колеж
06.07.2021 г. 08.07.2021 г.	ФИЗИКА (тест)	Корпус 1	ДИКПО	Колеж
06.07.2021 г. 08.07.2021 г.	ХИМИЯ (тест)	Корпус 1	ДИКПО	Колеж
06.07.2021 г. 08.07.2021 г.	БИОЛОГИЯ (тест)	Корпус 1	ДИКПО	Колеж
06.07.2021 г. 08.07.2021 г.	ГЕОГРАФИЯ (тест)	Корпус 1	ДИКПО	Колеж
06.07.2021 г. 08.07.2021 г.	СВЯТ И ЛИЧНОСТ (тест)	Корпус 1	ДИКПО	Колеж
06.07.2021 г. 08.07.2021 г.	МУЗИКА (устен изпит, портфолио)	Корпус 2	НЕ	НЕ
06.07.2021 г. 08.07.2021 г.	РИСУВАНЕ (портфолио)	Корпус 2	НЕ	НЕ
06.07.2021 г. 08.07.2021 г.	ПРАКТИЧЕСКИ ИЗПИТ ПО ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТ	Корпус 2	НЕ	НЕ

Дата	Конкурсен изпит	Място на провеждане		
		Шумен	Варна	Добрич
06.07.2021 г. 08.07.2021 г.	ТЕХНИЧЕСКИ ЗНАНИЯ И СПОСОБНОСТИ (тест)	Корпус 1	ДИКПО	Колеж

16.07.2021 година – изпит за свободни места

Начален час на изпитите в гр. Шумен - 09.00 ч.

Начален час на изпитите в гр. Варна и в гр. Добрич – 09.30 ч.

Шуменският университет „Епископ Константин Преславски” запазва правото си за промяна в графика на кандидатстудентските изпити.

ПРИЛОЖЕНИЕ 3

СПИСЪК НА КОНКУРСНИТЕ ИЗПИТИ, КОИТО СЕ ПРОВЕЖДАТ В ЕЛЕКТРОННА ФОРМА

Конкурсен изпит	Място на провеждане
	Шумен
БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА (тест)	Корпус 1
АНГЛИЙСКИ ЕЗИК (тест)	Корпус 1
НЕМСКИ ЕЗИК (тест)	Корпус 1
РУСКИ ЕЗИК (тест)	Корпус 1
ИСТОРИЯ (тест)	Корпус 1
ТЕОЛОГИЯ (тест)	Корпус 1
МАТЕМАТИКА (тест)	Корпус 1
ИНФОРМАТИКА (тест)	Корпус 1
ИКОНОМИКА (тест)	Корпус 1
ФИЗИКА (тест)	Корпус 1
ХИМИЯ (тест)	Корпус 1
БИОЛОГИЯ (тест)	Корпус 1
ГЕОГРАФИЯ (тест)	Корпус 1
СВЯТ И ЛИЧНОСТ (тест)	Корпус 1
ТЕХНИЧЕСКИ ЗНАНИЯ И СПОСОБНОСТИ (тест)	Корпус 1

Индивидуалните електронни изпити се провеждат всеки работен ден от 01.02.2021 г. чрез лично явяване на кандидата в Центъра по кандидатска дейност на ШУ (до Корпус 1).

ПРИЛОЖЕНИЕ 4

**СПИСЪК НА СПЕЦИАЛНОСТИТЕ, ФОРМИТЕ НА ОБУЧЕНИЕ,
КОНКУРСНИТЕ ИЗПИТИ И ОЦЕНКИТЕ ОТ ДИПЛОМАТА ЗА
СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ, КОИТО УЧАСТВАТ ПРИ ОБРАЗУВАНЕ НА
БАЛА**

Специалности и форми на обучение	Конкурсни изпити / матури	Оценки от дипломата за средно образование
ФАКУЛТЕТ ПО ХУМАНИТАРНИ НАУКИ		
Българска филология <i>редовна, задочна¹</i>	По избор (х коефициент 3): тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	български език и литература или чужд език
Английска филология <i>редовна, задочна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по английски език; матура по английски език; сертификат за владее на английски език на ниво (A2, B1, B2, C1, C2); международни сертификати (IELTS, TOEFL, FCE, CAE); класиране на втори кръг на състезание или олимпиада по английски език.	чужд език
Руска филология и туризъм <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по чужд език (английски, немски или руски); матура по чужд език; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	български език и литература; чужд език или география и икономика
Турска филология с бизнес комуникация <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература; тест по чужд език (английски, немски или руски); матура по чужд език; сертификат за владее на чужд език.	чужд език

¹Обучението в задочна форма е само платено обучение

Специалности и форми на обучение	Конкурсни изпити / матури	Оценки от дипломата за средно образование
Приложна лингвистика (английски език и руски език) <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по английски език; матура по английски език; тест по руски език; матура по руски език; международни сертификати (IELTS, TOEFL, FCE, CAE); класиране на втори кръг на състезание или олимпиада по английски език; сертификат за владеење на английски език на ниво А2, В1, В2, С1, С2.	български език и литература или чужд език
Приложна германистика <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по немски език; матура по немски език; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература; сертификат за владеење на немски език.	български език и литература или чужд език
История и география <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по история; матура по история и цивилизация; тест по география; матура по география и икономика; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература; тест по свят и личност.	история и цивилизация или география и икономика
История <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по история; матура по история и цивилизация; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература; тест по свят и личност.	история и цивилизация
Археология <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по история; матура по история и цивилизация; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература; тест по свят и личност.	история и цивилизация

Специалности и форми на обучение	Конкурсни изпити / матури	Оценки от дипломата за средно образование
Теология <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по теология; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература; тест по история; матура по история и цивилизация.	български език и литература или история и цивилизация
Журналистика и реклама ¹ <i>задочна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	български език и литература или чужд език
Връзки с обществеността ¹ <i>задочна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	български език и литература или чужд език
Българистика и медии <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	български език и литература или чужд език
Руска филология и туризъм <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература; тест по чужд език (английски, немски или руски); матура по чужд език.	български език и литература; чужд език или география и икономика
ФАКУЛТЕТ ПО МАТЕМАТИКА И ИНФОРМАТИКА		
Бизнес математика <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по математика; матура по математика; тест по информатика; тест по география; тест по икономика; матура по география и икономика; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	математика; информатика или информационни технологии

¹ Обучението в тази специалност е само в платена форма.

Специалности и форми на обучение	Конкурсни изпити / матури	Оценки от дипломата за средно образование
Информационни технологии в икономиката <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по информатика; тест по математика; матура по математика; тест по география; тест по икономика; матура по география и икономика; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	математика; информатика или информационни технологии
Компютърна информатика <i>редовна, задочна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по информатика; тест по математика; матура по математика; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	математика; информатика или информационни технологии
Компютърни информационни технологии <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по информатика; тест по математика; матура по математика; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	математика; информатика или информационни технологии
Информационни технологии, информатика и математика <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по математика; матура по математика; тест по информатика; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	математика; информатика или информационни технологии
Икономика и математика <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по икономика; тест по география; матура по география и икономика; тест по математика; матура по математика; тест по информатика; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	математика; икономика или география и икономика

Специалности и форми на обучение	Конкурсни изпити / матури	Оценки от дипломата за средно образование
Икономика¹ <i>задочна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по икономика; тест по география; матура по география и икономика; тест по математика; матура по математика; тест по информатика; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	математика; икономика или география и икономика
ФАКУЛТЕТ ПО ПРИРОДНИ НАУКИ		
Медицинска химия <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по химия; матура по химия и опазване на околната среда; тест по биология; матура по биология и здравно образование; тест по физика; матура по физика и астрономия; тест по география; матура по география и икономика; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	химия и опазване на околната среда или физика и астрономия
Астрономия и метеорология <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по физика; матура по физика и астрономия; тест по математика; матура по математика; тест по химия; матура по химия и опазване на околната среда; тест по биология; матура по биология и здравно образование; тест по география; матура по география и икономика; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	физика и астрономия или математика

¹ Обучението в тази специалност е само в платена форма

Специалности и форми на обучение	Конкурсни изпити / матури	Оценки от дипломата за средно образование
Екология и опазване на околната среда <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по биология; матура по биология и здравно образование; тест по химия; матура по химия и опазване на околната среда; тест по география; матура по география и икономика; тест по физика; матура по физика и астрономия; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	биология и здравно образование или химия и опазване на околната среда
География и регионална политика <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по география; матура по география и икономика; тест по история; матура по история и цивилизация; тест по физика; матура по физика и астрономия; тест по химия; матура по химия и опазване на околната среда; тест по биология; матура по биология и здравно образование; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	география и икономика; история и цивилизация или български език и литература
Биология и химия <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по биология; матура по биология и здравно образование; тест по химия; матура по химия и опазване на околната среда; тест по география; матура по география и икономика; тест по физика; матура по физика и астрономия; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	биология и здравно образование или химия и опазване на околната среда

Специалности и форми на обучение	Конкурсни изпити / матури	Оценки от дипломата за средно образование
География и биология <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по география; матура по география и икономика; тест по биология; матура по биология и здравно образование; тест по химия; матура по химия и опазване на околната среда; тест по физика; матура по физика и астрономия; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	география и икономика или биология и здравно образование
Растителна защита <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по биология; матура по биология и здравно образование; тест по химия; матура по химия и опазване на околната среда; тест по география; матура по география и икономика; тест по физика; матура по физика и астрономия; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	биология и здравно образование или химия и опазване на околната среда
Педагогика на обучението по природни науки <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по биология; матура по биология и здравно образование; тест по химия; матура по химия и опазване на околната среда; тест по физика; матура по физика и астрономия; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	биология и здравно образование; химия и опазване на околната среда или физика и астрономия

Специалности и форми на обучение	Конкурсни изпити / матури	Оценки от дипломата за средно образование
Туризъм ¹ <i>редовна, задочна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по география; тест по икономика; матура по география и икономика; тест по чужд език (английски, немски, руски); матура по чужд език; тест по биология; матура по биология и здравно образование; тест по химия; матура по химия и опазване на околната среда; тест по физика; матура по физика и астрономия; тест по история; матура по история и цивилизация; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	география и икономика или чужд език
ПЕДАГОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ		
Предучилищна и начална училищна педагогика <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по свят и личност; матура по философия; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	български език и литература или история и цивилизация
Предучилищна педагогика <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по свят и личност; матура по философия; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	български език и литература или история и цивилизация
Начална училищна педагогика и чужд език (английски език) <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по английски език; матура по английски език; тест по свят и личност; матура по философия; сертификат за владене на чужд език ; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	български език и литература или чужд език

¹ Обучението в тази специалност е само в платена форма

Специалности и форми на обучение	Конкурсни изпити / матури	Оценки от дипломата за средно образование
Специална педагогика <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по свят и личност; матура по философия; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	български език и литература или история и цивилизация
Социална педагогика <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по свят и личност; матура по философия; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	български език и литература или история и цивилизация
Социални дейности <i>редовна, задочна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по свят и личност; матура по философия; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	български език и литература или история и цивилизация
Педагогика на обучението по музика <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 4): устен изпит по музика/портфолио	-
Педагогика на обучението по изобразително изкуство <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 4): портфолио	-
Педагогика на обучението по физическо възпитание <i>редовна</i>	(х коефициент 3): практически изпит по физическо възпитание и спорт	български език и литература
Педагогика на обучението по техника и технологии <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по технически знания и способности; тест по свят и личност; матура по философия; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	физика и астрономия или математика
ФАКУЛТЕТ ПО ТЕХНИЧЕСКИ НАУКИ		
Комуникационни и информационни системи <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по математика; матура по математика; тест по информатика; тест по физика; матура по физика и астрономия; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	математика; физика и астрономия или държавен изпит по специалността – теория; държавен изпит по специалността – практика

Специалности и форми на обучение	Конкурсни изпити / матури	Оценки от дипломата за средно образование
Компютърни технологии за автоматизация на производството <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по математика; матура по математика; тест по информатика; тест по физика; матура по физика и астрономия; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	математика; физика и астрономия; или държавен изпит по специалността – теория; държавен изпит по специалността – практика
Сигнално-охранителни системи и сигурност <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по математика; матура по математика; тест по информатика; тест по физика; матура по физика и астрономия; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	математика; физика и астрономия или държавен изпит по специалността – теория; държавен изпит по специалността – практика
Геодезия, регулирана професия Геодезия, картография и кадастър <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по математика; матура по математика; тест по информатика; тест по физика; матура по физика и астрономия; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	математика; физика и астрономия или държавен изпит по специалността – теория; държавен изпит по специалността – практика.
Инженерна логистика <i>редовна, задочна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по технически знания и способности; тест по математика; матура по математика; тест по информатика; тест по икономика; тест по география; матура по география и икономика; тест по физика; матура по физика и астрономия; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	математика; физика и астрономия; икономика или държавен изпит по специалността – теория; държавен изпит по специалността – практика.

Специалности и форми на обучение	Конкурсни изпити / матури	Оценки от дипломата за средно образование
Системи за сигурност ¹ <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по история; матура по история и цивилизация; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	история и цивилизация; български език и литература или свят и личност
КОЛЕЖ – ДОБРИЧ		
Начална училищна педагогика и информационни технологии <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература; тест по свят и личност; матура по философия; тест по информатика; тест по математика; матура по математика; сертификат от състезание по информатика.	български език и литература; информатика или информационни технологии
Начална училищна педагогика и английски език <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по английски език; матура по английски език; тест по свят и личност; матура по философия; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	български език и литература или чужд език
Предучилищна педагогика и английски език <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по английски език; матура по английски език; тест по свят и личност; матура по философия; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература.	български език и литература или чужд език
Информатика и информационни технологии <i>редовна</i>	По избор (х коефициент 3): тест по информатика; тест по математика; матура по математика; тест по бълг. език и литература; матура по бълг. език и литература; сертификат от състезание по информатика.	математика; информатика или информационни технологии

**** Максималният бал за всички специалности е 24.**

¹ Обучението в тази специалност е само в платена форма.

ПРИЛОЖЕНИЕ 5

**БЮРА ЗА ПРИЕМ НА КАНДИДАТСТУДЕНТСКИ ДОКУМЕНТИ
НА ЦЕНТЪРА ЗА КАНДИДАТСТУДЕНТСКА
ПОДГОТОВКА И ИНФОРМАЦИЯ**
(www.ckpi-bg.com, e-mail: info@ckpi-bg.com, национален телефон на
ЦКПИ: 0879 120 470)

Град	Адрес	Телефони
БЛАГОЕВГРАД	бул. „Св. св. Кирил и Методий“ № 29 (партер)	0887 886 012
БУРГАС	бул. „Гладстон“ № 47, Младежки културен център	0888 305 539 0885 754 436
ВАРНА	ул. „Христо Ботев“ 3А, ЦИО „Вектор“	052 612 266
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	ул. „Христо Ботев“ 19, вход север, ет. 2, зала 201; ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Учебен корпус № 5 (след 03.06.2019 г.)	062 63 36 52 0882 476 287
ВИДИН	ул. „Екзарх Йосиф I“ № 17, ОУ „Св. Климент Охридски“ № 8	0887 327 768
ВРАЦА	ул. „Мито Орозов“ № 59, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ – филиал Враца	092 641 086 0886 981 155
ГАБРОВО	пл. „Първи май“ № 1, вх. В, ет. 2; ул. „Х. Димитър“ № 4, Технически университет – Ректорат (от 08.06.2020 г.)	0878 264 202
ДОБРИЧ	ул. „България“ № 1 (Централна кооперативна банка)	058 580 623 0899 298 593 0876 650 417
КАЗАНЛЪК	Хуманитарна гимназия „Св. св. Кирил и Методий“	0431 62 567 0878 799 297 0898 309 636
КЪРДЖАЛИ	СУ „Отец Паисий“	0886 676 146
КЮСТЕНДИЛ	ул. „Осми март“ № 8	0876 796 522
ЛОВЕЧ	ул. „Съйко Съев“ № 31 (Технически колеж)	0886 430 997
МОНТАНА	ул. „Трети март“ № 98, ет. 1 (Младежки дом)	0899 161 101
ПАЗАРДЖИК	ул. „Ген. Гурко“ № 2, ет. 2, офис 1 (сградата на „Хебърстрой“)	0898 831 917
ПЕРНИК	площад „Кракра“, Общински младежки дом	0878 344 258
ПЕТРИЧ	ул. „Отец Паисий“ № 3; ПГИТ „Проф. д-р Ас. Златаров“ /вдясно след централния вход/, след 17.30 ч.	0887 886 012
ПЛЕВЕН	бул. „Русе“ № 10А (сградата на „Асансьорни сервизи“)	0898 684 844 0889 223 961
ПЛОВДИВ	ул. „Цанко Дюстабанов“ № 25, /сграда на Техническия университет – филиал Пловдив/	0888 645 158
РАЗГРАД	ул. „Бузлуджа“ № 2, ет. 1, /Дом на науката и техниката/	0894 370 069

Град	Адрес	Телефони
РУСЕ	ул. „Николаевска“ № 66, ет. 1 (Стоматологията)	0887 176 353 0876 358 234
СИЛИСТРА	бул. „Македония“ № 121 (ПГСУАУ „Ат. Буров“)	0888 111 147 0889 909 141
СЛИВЕН	бул. „Братя Миладинови“ № 18, ет. 3 (сградата на Регионално управление на образованието)	0879 384 769
СМОЛЯН	бул. „България“ № 58, ет. 2, ет. 11 (бивш Профсъюжен дом)	0884 117 717
СОФИЯ	бул. „Климент Охридски“ 2, Център за следдипломна квалификация към УНСС, стая 202	0899 808 816
СТАРА ЗАГОРА	ул. „Армейска“ № 9 (в сградата на Института за квалификация на учители, до Музикалното училище)	042 257 103 042 646 107
ТЪРГОВИЩЕ	ул. „Славейков“ 4, ет. 2, офис 210 (Дом на техниката)	0896 368 636
ХАСКОВО	Народно читалище „Заря“, ет. 1 (централен вход)	038 665 413 0887 035 598
ШУМЕН	ул. „Съединение“ № 105 (Младежки дом)	054 800 505 0887 225 112
ЯМБОЛ	жк „Диана“, Студентски общежития, блок 14	0888 973 979 0886 853 731

ПРОГРАМА ЗА КОНКУРСЕН ИЗПИТ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

Тестът има комбиниран характер. Той включва задачи по български език и по българска литература, съставени на базата на учебните програми по тези предмети за средното училище. Тестът се състои от **три компонента**: езикови задачи, литературни задачи и задача за съставяне на текст по поставена тема.

Езиковите задачи проверяват усвояването на книжовноезиковите норми – правописни, пунктуационни, граматични, лексикални, стилистични. Основните области на проверка са: Правопис (писане на гласни и съгласни); Слято, полуслято и разделно писане на думи; Употреба на главни букви; Пунктуация (употреба на запетая и на другите пунктуационни знаци); Членуване на имената; Употреба на категорията число; Употреба на глаголни форми; Употреба на местоимения; Употреба на предлози; Значения на думи и многозначност; Синонимия, омонимия, антонимия, паронимия; Употреба на думи и устойчиви словосъчетания; Редактиране на изречения и текстове.

Литературните задачи проверяват знанията за автори, творби и факти от българската литературна история, за основни литературнотеоретични понятия (литературни родове и жанрове, сюжет и елементи на сюжета, стихосложение, тропи и фигури в езика на художествената литература). Включват се изучаваните в средното училище български поети и писатели с предвидените в училищната програма техни творби (вж. в сайта на Министерството на образованието и науката. Учебно-изпитна програма за държавен зрелостен изпит по български език и литература).

Задачата за съставяне на текст по зададена тема е творческа. Дава се възможност за избор между две теми, които предполагат да се напише съчинение с есеистична ориентация по свободен проблем или съчинение интерпретация с насоченост към конкретна проблематика от областта на българската литературна класика. Задачата проверява уменията на кандидатите да работят самостоятелно върху проблема, да построят аргументативен тип текст, като формулират тези, разгръщат последователно и логично разсъждения и доказателства по тях, извличат изводи и обобщения, развиват общата текстова тема и нейните подразделения в стройна композиционна цялост. Важен аспект на задачата е да даде представа за степента, в която кандидатите в създаван от тях самите текст спазват правописните, пунктуационните, граматичните, лексикалните и стилистичните правила на българския книжовен език.

Оценяването на теста става чрез точкуване на всяка задача. Броят на точките за отделните задачи се определя от спецификата на задачата и конкретното ѝ условие. Събраният общ брой точки от всички задачи по определена скала се преобразува в цифрова оценка.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

Добрева, Е., И. Савова, Д. Добрев, М. Енчев. Тестове по български език и литература. Помагало за самоподготовка на кандидат-студенти. Университетско издателство Епископ Константин Преславски, Шумен, 2009.

Добрева, Е., И. Савова, Д. Добрев, М. Енчев. Помагало за самоподготовка по български език и литература. Шумен: Университетско издателство Епископ Константин Преславски, 2013.

Действащите учебници по български език и литература за всички класове на средното училище.

ПРОГРАМА ЗА КОНКУРСЕН ИЗПИТ ПО ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРИЯ

Образуване и укрепване на българската държава. Произход и ранна история на славяните. Южните славяни и Византия през VI–VII в. Колонизацията на Балканския полуостров. Прабългари – произход и ранна история. “Старата Велика България” на хан Кубрат и нейното разпадане. Хан Аспарух и образуването на Дунавска България. Граници и първоначално устройство. Взаимоотношенията между прабългари и славяни. България при управлението на хан Тервел.

България през първата половина на IX в. Династичната криза през втората половина на VIII в. и нейното преодоляване. България при управлението на хан Крум – външнополитически успехи и вътрешнополитическа дейност. България при наследниците на хан Крум (Омуртаг, Маламир, Пресиян). Териториално разширение, строителна дейност и формиране на централизиран административен апарат.

България при управлението на княз Борис I. Политиката на хан Борис през периода 852–863 г. Покръстване на българите. Причини за приемането на християнството от хан Борис – вътрешни, международни, държавно-идеологически. Началото на християнизацията и съпротивата срещу нея. Дипломатическите ходове на княз Борис Михаил за независима българска църква. Статут и устройство на българската църква. Създаване и разпространение на славянобългарската книжнина – делото на Кирил и Методий и на техните ученици в България. Възникване на Плисковско-Преславската и Охридската книжовна школа. Преславският събор от 893 г. и неговите решения. Формиране на българската народност.

Политическо могъщество и културен разцвет на България при управлението на цар Симеон Велики. Княз Владимир Расате – опитът за връщане на езичеството. Преславският събор и неговите решения. Външната политика на княз Симеон през периода 893–904 г. Политиката на цар Симеон през периода 913–927 г. – борба с Византия за политическа хегемония на Балканския полуостров. “Златен век” на българската култура. Приносът на България за културното развитие на славянския свят.

Възстановяване и укрепване на българската държава (1186–1207 г.). Българските земи под византийска власт – административни и църковни промени. Опити за възстановяване на българската държава през XI в. Положението на българите през XII в. Освободителното движение на братята Асен и Петър и възстановяване на българската държава. Цар Калоян. Войни с Византия и Унгария. Унията с Римската църква. Отношенията с Латинската империя.

Политическа хегемония на България в Европейския югоизток при цар Иван Асен II. Временен политически упадък при цар Борил. Възшествието на Иван Асен II и политиката му спрямо Унгария, Епир, Никея и Ла-

тинската империя. Битката при Клокотница и нейните последици. Възстановяване на Българската патриаршия.

Религиозни учения и еретически движения в Средновековна България (X–XIV в.). Поява и идеология на богомилството. Религиозни учения и ереси през XIV в. – исихазъм, варлаамитство, адамитство, ерес на юдействашите.

Антиосманска съпротива на българите през XV–XVII в. Османската политическа система и българите. Форми и методи на прояви на съпротива. Опити за възстановяване на българската държавност. Същност и значение на хайдушкото движение.

Ранно българско възраждане (XVIII – началото на XIX в.). Същност, съдържание и периодизация на възрожденската епоха. Стопанско, социално и демографско развитие на българското общество през XVIII и първите десетилетия на XIX в. Разпадане на османската социално-политическа система. Зараждане на националноосвободителна идеология. Паисий Хилендарски и неговата “История славянобългарска”. Обществено-политическа дейност на епископ Софроний Врачански.

Движение за новобългарска просвета през Възраждането. Просветното дело до XIX в. Предпоставки за прехода към светска просвета. Възникване и разпространение на взаимни и класни училища в българските селища. Видни просветители и водещи просветни идеи. Европейски влияния върху българското просветно дело. Значение на движението за новобългарска просвета.

Църковно-националните борби на българския народ през Възраждането. Предпоставки, развитие и характер на църковно-националните борби. Първи сблъсъци с гръцкото духовенство. Неофит Бозвели и Иларион Макариополски. Българският Великден. Учредяване на Българската екзархия. Формиране на българската нация.

Начало на организирано националноосвободително движение. Политически движения и прояви на българите през XVIII и първата половина на XIX в. Отражение на Кримската война и обществено-политическите промени в българските земи. Г. С. Раковски – идеолог и стратег на националноосвободителната борба. Идеини течения и политически инициативи в българското възрожденско общество през 60-те години на XIX в.

Създаване и дейност на Българския революционен централен комитет (1869–1875 г.). Нов етап в националноосвободителното движение. Политическа дейност и идеология на Любен Каравелов. Създаване на БРЦК. Васил Левски – дейност и идеология. Създаване на Вътрешната революционна организация. Криза в БРЦК след смъртта на Васил Левски. Христо Ботев – дейност и идеология. Опит за въстание през 1875 г.

Априлското въстание от 1876 г. Гюргевски революционен комитет. Подготовка на въстанието. Избухване и ход на въстанието. Четата на Христо Ботев. Характер и значение на Априлското въстание. Отзвук в Европа.

Руско-турската война 1877–1878 г. и освобождението на България. Българският въпрос и европейската дипломатия през втората половина на 1876 г. Дипломатическата и военната подготовка на Руско-турската война от 1877–1878 г. Създаване на Българското опълчение. Начало и ход на военните действия. Одринско примирие. Санстефански предварителен договор. Берлински конгрес и Берлински договор.

Възстановяване и уредба на българската държава 1878–1879 г. Временно руско управление. Съпротива срещу Берлинския договор. Комитетите “Единство”. Кресненско-Разложкото въстание. Уредба на Княжество България. Учредително събрание и приемане на Търновската конституция. Първо Велико народно събрание и избор на княз. Изработване на Органически устав за Източна Румелия.

Обществено-икономическо и политическо развитие на Княжество България от Освобождението до 1885 г. Аграрен преврат. Социално-икономически промени в градовете. Демографски промени. Партийно-политическа система и партии. Първо българско правителство. Управление на Либералната партия. Държавният преврат на 27 април 1881 г. и Режимът на пълномощията. Възстановяване на конституционното управление.

Съединението на Княжество България с Източна Румелия. Статут, административно устройство и политическо развитие на Източна Румелия. Движение за съединение. Образуване и дейност на БТРЦК. Провъзгласяване на Съединението. Международен отзвук на Съединението. Сръбско-българската война. Букурещки мирен договор. Признаване и значение на Съединението.

Обществено-икономическо и политическо развитие на България от Съединението до края на XIX в. Тенденции и процеси в икономическия и обществения живот. Управление на Народнолибералната партия на Стефан Стамболов. Вътрешна и външна политика. Икономическа политика. Управление на Народната партия – външна и вътрешна политика. Обща картина на обществено-политическия живот в България в края на XIX в.

Националноосвободително движение в Македония и Одринска Тракия в края на XIX и началото на XX в. Социално-икономическо и политическо положение на българите извън Княжество България. Дейността на Българската екзархия в Македония и Одринско. Политиката на българските правителства по националния въпрос. Основаване и дейност на ВМОРО и ВМОК. Илинденско-Преображенското въстание. Подготовка, избухване и ход. Причини за неуспеха. Значение на въстанието. Развитие на националноосвободителното движение през периода 1903–1912 г.

България в началото на XX в. (1901–1912 г.). Българската икономика в първото десетилетие на XX в. Партийно-политическата система в началото на века. Управление на Народнолибералната партия. Управление на Демократическата партия. Обявяване на българската независимост. Личен режим. Начална подготовка за война срещу Турция.

България през Балканските войни (1912–1913 г.). Подготовка на България за война. Създаване на Балканския съюз. Начало и ход на войната. Значение на войната. Лондонски мирен договор. Междусъюзническа война. Букурещки и Цариградски мирен договор. Първа национална катастрофа.

Участието на България в Първата световна война (1915–1918 г.). Социално-икономическо и вътрешнополитическо развитие в началния период на войната (1914–1915). България в политическите и военните планове на държавите от Централните сили и Антантата. Намеса в Първата световна война и военните действия срещу Сърбия, Румъния и на Македонския фронт. Стопанска политика в условията на война. Пробивът при Добро поле, Войнишкото въстание и подписването на Солунското примирие. България непосредствено след Първата световна война. Съглашенска окупация. Ньойски мирен договор.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Задължителна подготовка

Андреев, Й. и др. История и цивилизация. 11. клас. (Задължителна и профилирана подготовка). София, 2002, 2003.

Гюзелев, В. и др. История и цивилизация. 11. клас. София, 2012.

Делев, П. и др. История и цивилизация. 11. клас. София, 2012.

Мутафчиева, В. и др. История и цивилизация. 11. клас. София, 2012.

Лазаров, И. и др. История и цивилизация. 11. клас. Велико Търново, 2005.

2. Профилирана и допълнителна подготовка

Бонева, В., Р. Ангелова, Т. Тодоров. Тестове по история на България. Шумен, 2009.

Лазаров, И., П. Павлов, И. Тютюнджиев, М. Палангурски. Кратка история на българския народ. София, 1999.

Лазаров, Ив. и др. История на България. Тестове и конспекти за кандидат-студенти. Велико Търново, 2003.

Божилков, И., В. Гюзелев. История на България. Т. I: История на средновековна България VII–XIV век. София, 1999.

Георгиева, Ц., Н. Генчев. История на България. Т. II: История на България XV–XIX век. София, 1999.

Стателова, Е., Ст. Грънчаров. История на България. Т. III: История на Нова България 1878–1944. София, 1999.

Делев, П., Бакалов, Г. и др. История на България. София, 2012.

ПРОГРАМА ЗА КОНКУРСЕН ИЗПИТ ПО ТЕОЛОГИЯ

Конкурсният изпит по теология е писмен (тест). Чрез него се проверяват познанията на кандидатите в областта на Св. Писание, християнските празници и важни събития от историята на България.

Конкурсният изпит включва познания по следните проблеми:

1. Божественото откровение (общи познания върху Св. Писание).
2. Десетте Божии заповеди (произход и съдържание).
3. Рождество Христово.
4. Животът и служението на Исус Христос.
5. Кръстната смърт, възкресението и възнесението на Исус Христос.
6. Икона и иконопочитание.
7. Тайнствата в Православната църква.
8. Господнята молитва „Отче наш“.
9. Православният храм и богослужение.
10. Християнските празници.
11. Историята на Българската църква през вековете.
12. Български светци (св. св. Кирил и Методий, св. Климент Охридски, св. Йоан Рилски, св. патриарх Евтимий)

Забележка: Господнята молитва „Отче наш“ и Десетте Божии заповеди трябва да се знаят наизуст.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

- Библия, Синодално издание.
- Нашата вяра. *Съст. еп. Николай и архим. Серафим*. Изд. 6. София, 1991.
- Православен катехизис. *Съст. Т. Коев*. София, 1985 (1991).
- Сборник материали за кандидат-студенти по богословие. Велико Търново, 1992.
- Сборник материали за кандидат-студенти по богословие. София, 1998.
- *Коев, Т., Г. Бакалов*. Въведение в християнството. София, 1992.
- Християнството. Справочник. *Съст. Коев, Т., Г. Бакалов*. С., 2003.
- Жития на българските светци, Славянобългарски манастир „Св. вмчк Георги Зограф“, Света Гора – Атон, 2002.

ПРОГРАМА ЗА ТЕСТ ПО АНГЛИЙСКИ ЕЗИК

Могат да кандидатстват без ограничение на успеха от дипломата за средно образование всички, които имат знания по езика, включващи четене и разбиране на оригинален английски текст, писмена грамотност и умения за създаване на текст на правилен английски език.

Изпитът е писмен, продължава 3 часа и се състои от три компонента, като изходните текстове (публицистични, научнопопулярни, художествени) са подбрани тематично от следните области: образование, семейство, спорт, опазване на околната среда, туризъм, изкуство, здравеопазване, обществен живот и актуална политика.

I компонент: **ТЕКСТ** с празни места с обем 20–25 машинописни реда, в който трябва да бъдат попълнени липсващите думи с тези, изредени под текста, така че да се възстанови смисловата му цялост. Този компонент има за цел да провери разбирането на чуждоезиковия текст от кандидат-студента.

II компонент: **ПРЕВОД** от английски на български език (20–25 машинописни реда). Извършва се без речник и цели проверка на цялостното разбиране на чуждоезиковия текст и предаването му на правилен български език. Текстовете за превод са от съвременни автори.

III компонент: **ТЕКСТ** на английски език (кратък разказ) от 20–25 машинописни реда, по който са зададени 7 въпроса. Чрез отговорите на всеки въпрос се проверява способността на кандидата да разбира правилно съществените моменти в текста, да показва аналитично мислене и възможности за свободно изразяване на собствено мнение. Всеки отговор трябва да включва не по-малко от 50 думи и да е на много добър език без буквално повторение на елементи от изходния текст.

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

1. **Текст с празни места** – за всяка погрешно попълнена дума оценката се намалява с 0.50.

2. **Превод** – за неправилно преведена дума оценката се намалява с 0.25. За пропуснато или неправилно преведено кратко просто изречение или част от сложно изречение – с 0.50, а за пропуснато или неправилно преведено изречение – с 1.00.

3. **Текст с въпроси** – за неправилно или непълно разбиране на два въпроса оценката се намалява с 1.00. За граматична или лексикална грешка в зависимост от нейната сериозност се отнема от 0.25 до 0.50. За богатство

и изразителност на английския език на кандидата може да се даде бонификация до 0.50.

Общата оценка от писмения изпит е средноаритметична от оценките от първите три компонента (текст с празни места, превод, текст с въпроси).

Програма за тест по английски език за незрящи

I компонент: **ТЕКСТ** с празни места (20–25 машинописни реда). Празните места трябва да бъдат попълнени с думите, изредени под текста, така че да се възстанови смисловата му цялост.

II компонент: **ПРЕВОД** от английски на български език (15–18 машинописни реда). Извършва се без речник и цели проверка на цялостното разбиране на чуждоезиковия текст и предаването му на правилен български език.

III компонент: **СЪЧИНЕНИЕ** (25–30 думи). Кандидат-студентът трябва да напише кратко съчинение по зададена тема.

За *самоподготовка* се препоръчва следното издание:

Сеизова-Нанкова, Т. и др. 12 примерни теста за кандидатстудентски изпит по английски език. Шумен: Унив. изд. Епископ К. Преславски, 2010.

ПРОГРАМА ЗА КОНКУРСЕН ИЗПИТ ПО НЕМСКИ ЕЗИК

Писменият кандидатстудентски изпит по немски език представлява тест, който се състои от три компонента. Тестът е съобразен с учебната програма по немски език за средното училище, както и с изискванията на Общата европейска езикова рамка. Оценяват се рецептивните и продуктивните умения на кандидат-студентите в две от общо четирите речеви умения: четене и писане, както и знанията по граматика и лексика. Изходните текстове (публицистични, научнопопулярни, художествени) са подбрани тематично в следните области: образование, семейство, спорт, опазване на околната среда, изкуство, туризъм, здравеопазване, обществен живот.

За успешното полагане на кандидатстудентския изпит по немски език се изискват знания и умения, които отговарят на ниво B1 от Общата европейска езикова рамка.

Компонент 1 – езикова компетентност

Езиковата компетентност на кандидат-студентите се проверява с граматико-лексикален тест, който се състои от 25 изречения. Оценяват се лексическите и граматическите знания на кандидат-студента. За всяко изречение има 4 варианта на отговори, от които трябва да се избере правилният.

Максималният брой точки за този компонент е 25.

Компонент 2 – четене с разбиране

За успешното изпълнение на този компонент се изисква внимателно прочитане на автентичен текст на немски език, детайлното му разбиране и отговаряне на въпроси с отворен отговор към съдържанието на текста.

При оценяването на този компонент се вземат под внимание елементите съдържание, правопис и езикова компетентност, както и уменията на кандидат-студентите да предават информация със собствени изразни средства. При буквално повторение на езикови елементи от изходния текст се намалява броят на точките.

Броят на точките се определя в зависимост от информацията, която се изисква като отговор на въпроса. Правилният отговор на всеки въпрос носи от 1 до 3 точки.

Компонент 3 – съставяне на текст по зададена тема

В рамките на приблизително 200 думи кандидат-студентът трябва да напише есе по дадена тема. Оценява се умението за писане на свързан текст, проверяват се правописът, структурата на текста и езиковата компетентност.

При *езиковата компетентност* се оценяват граматика, изразни средства, правопис (вкл. пунктуация). Езиковите грешки се отчитат като цели

или половинки в зависимост от това дали влияят на разбирането, или не. За богатство и разнообразие при употреба на изразните средства се дава бонификация. Оценката за езикова правилност се изчислява като съотношение от броя на думите и броя на грешките.

Съдържанието се оценява по точкова система, като според спецификата на конкретния текст се дават определен брой точки за смислова свързаност, тематична единност, разбираемост и логическа издръжаност.

Общата оценка от писмения изпит е средноаритметична от оценките на трите компонента.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

Dreyer H., R. Schmitt. Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik. Die neue Gelbe. Пловдив: Летера, 2000.

Бойчева, С. и др. Помагало за кандидат-студенти по немски език. Шумен: Унив. изд. Епископ К. Преславски, 2005.

ПРОГРАМА ЗА КОНКУРСЕН ИЗПИТ ПО РУСКИ ЕЗИК

Писменият изпит по руски език представлява тест, съставен на базата на учебната програма по руски език за средното училище. За основа на разработваните материали по граматика и лексика е взето учебното съдържание по руски език за средните училища. Тестът има за цел да провери познанията на кандидат-студентите по основните граматични теми, изучавани в училище (имена – съществителни, прилагателни, местоимения, числителни; род, число, падеж, склонение, одушевеност и неодушевеност, глаголно управление, предложна и безпредложна употреба, степени за сравнение на прилагателните, пълни и кратки форми на прилагателните, склонение и употреба на местоименията и др.; глагол – спрежение, вид на глагола, глаголи за движение; наречия за покой и движение). Попълването на задачите от теста изисква познаване на основните теми за развитие на речта, изучавани в средното училище (Знакомство. Дом и семья. Възраст. Учеба. Професия. Природа и пътешествие и др.), и общоупотребимата лексика от текстовете в учебниците по руски език.

Тестът се състои от 4 компонента.

Първият компонент предвижда проверка на уменията на кандидат-студента за пълно и точно възприемане на съдържанието на текста.

Видове работа: откриване на определена информация чрез отговор на конкретни въпроси по текста.

Вторият компонент включва работа (аналогична на провежданата в училище) с отделни лексикални единици.

Видове задачи: подбор на синоними, антоними, подходящи по смисъл думи от различни части на речта, работа с устойчиви съчетания.

Третият компонент предлага комплекс от задачи, определящи степента на познаване на руската граматика (работа с конкретни граматични категории).

Четвъртият компонент съдържа задачи, разкриващи уменията на кандидат-студента да създава коректни в езиково отношение изречения (употреба на подходящи съюзи, съюзни думи, избор на смислово и граматично правилен край/начало на изречението и др.)

Тестът, като правило, съдържа минимум 50 контролни моменти. Всеки контролен елемент носи на кандидат-студента определено количество точки. Техният максимален брой в рамките на целия тест е 170. Непопълнените и неправилните отговори не носят точки, но и не се санкционират допълнително чрез отнемане на точки. Минимумът за участие в класацията е

70 точки. Над този минимум оценката се повишава с 0,25 точки.

Информация за кандидатстудентски консултации може да се получи в Катедрата по руски език в учебен корпус № 2, кабинети 02 и 202.

Примерни тестове по руски език кандидат-студентите могат да намерят в “Сборник тестове по руски език за кандидат-студенти”, издаден от Катедрата по руски език в ШУ „Епископ Константин Преславски“. Сборникът се продава в Ректората и в Учебен корпус № 2.

**ПРОГРАМА ЗА КОНКУРСЕН ИЗПИТ ПО
МАТЕМАТИКА**

I. АЛГЕБРА

1. Степен с цял показател. Свойства. Формули за съкратено умножение. Цели и дробни рационални изрази – действия с тях.
2. Разлагане на многочлени на множители. Доказване на безусловни и условни твърдения и неравенства.
3. Квадратен корен. Корен n -ти. Коренуване на произведение, частно, степен и корен. Основно свойство на корените.
4. Уравнения – корен на уравнения, еквивалентност на уравнения. Основни теореми за еквивалентност. Уравнения от първа степен с едно неизвестно и приводими към тях – решаване и изследване на решенията.
5. Системи уравнения от първа степен с две и три неизвестни – решаване и изследване на решенията. Геометрична интерпретация на решенията.
6. Неравенства и система линейни неравенства – решение и изследване на решенията. Теореми за еквивалентност на неравенства и системи от неравенства. Геометрично представяне на решенията върху числовата ос.
7. Квадратен тричлен. Квадратна функция. Квадратно уравнение – решаване и изследване на решенията.
8. Разлагане на квадратен тричлен на множители от първа степен. Графика на квадратната функция и използването ѝ за определяне на знака на квадратния тричлен.
9. Квадратни неравенства – решаване и изследване на решенията. Геометрично представяне на решенията върху числовата ос.
10. Уравнения от по-висока степен, приводими към квадратни.
11. Неравенства от по-висока степен. Метод на интервалите.
12. Формули на Виет – приложение.
13. Системи уравнения от втора и по-висока степен с две и повече неизвестни – основни методи за решаване. Решаване на системи уравнения, съдържащи параметри. Изследване на решенията.
14. Абсолютна стойност (модул). Решаване на уравнения и неравенства, съдържащи абсолютна стойност – основни методи за решаване.
15. Степен с рационален показател – определение, свойства. Функцията $y = \sqrt[n]{x}$. Твърждествени преобразувания на ирационални изрази. Решаване на ирационални уравнения и неравенства – основни методи за решаване.
16. Логаритъм – определение, свойства. Основни правила за логаритмуване. Формула за преминаване от една логаритмична основа към друга. Показателна и логаритмична функция – свойства и графика.
17. Показателни и логаритмични уравнения и неравенства – основни методи за решаване.
18. Числови редици. Аритметична и геометрична прогресия – свойства. Формули за сумата на първите n члена.

19. Безкрайни числови редици. Сума на членовете на безкрайна геометрична прогресия с $|q| < 1$.

20. Безкрайни числови редици. Сходимост. Граница на сходящи числови редици. Аритметични операции със сходящи редици.

21. Функция. Граница на функция. Теорема за граница на функции. Граница на $\frac{\sin x}{x}$ при x клонящо към 0. Лява и дясна граница. Приложение.

22. Непрекъснатост на функции. Теорема. Лява и дясна непрекъснатост. Непрекъснатост на функция от функция. Приложение.

23. Производна на функция. Геометричен и механичен смисъл на понятието производна. Производна на сбор, произведение, частно и степен на функция. Производни на тригонометрични функции. Производна на функция от функция. Формули за диференциране. Втора производна на функция, ускорение.

24. Четна функция, нечетна функция и периодична функция. Растящи и намаляващи функции. Свойства.

25. Признаци за растене и намаляване на функция. Приложение при решаване на уравнения и неравенства.

26. Локален максимум и локален минимум на функция – определения, необходими и достатъчни условия за локален екстремум. Приложение.

27. Изследване на функции и построяване на графиките им. Най-голяма и най-малка стойност на функция. Приложение при решаване на уравнения и неравенства. Практически задачи за намиране на най-големи и най-малки стойности на функции.

II. ПЛАНИМЕТРИЯ, СТЕРЕОМЕТРИЯ И ТРИГОНОМЕТРИЯ

1. Еднаквости. Признаци за еднаквост на триъгълници. Успоредни прави. Успоредник – видове успоредници, свойства. Средна отсечка в триъгълника и трапеца.

2. Окръжност и ъгъл. Централен, вписан и периферен ъгъл – свойства. Допирателна към окръжност – свойства.

3. Триъгълник. Забележителни точки в триъгълника: център на описана окръжност, център на вписана окръжност, медицентър, ортоцентър – свойства.

4. Вписан в окръжност и описан около окръжност четириъгълник – свойства.

5. Хомотетия. Пропорционални отсечки. Теорема на Талес. Вътрешна и външна ъглополовяща в триъгълника. Приложение на хомотетията за решаване на задачи за построение.

6. Подобност. Признаци за подобност на триъгълници. Приложение. Свойства на секущите на окръжност, които минават през точка, нележаща на нея. Връзка между лицата на подобните многоъгълници.

7. Метрични зависимости в правоъгълен триъгълник. Алгебричен метод за решаване на построятелни задачи в планиметрията.

8. Тригонометрични функции: синус, косинус, тангенс, котангенс. Основни тригонометрични тъждества. Изразяване на всяка от тригонометричните функции чрез останалите. Тригонометрични зависимости в правоъгълния триъгълник. Решаване на правоъгълен триъгълник. Изразяване на тригонометрични функции на даден ъгъл чрез тригонометричните функции на половината на този ъгъл, и обратно. Представяне на сбор от синусови и косинусови стойности в произведение, и обратно. Тъждествени преобразувания на тригонометрични изрази.

9. Тригонометрични уравнения. Решаване на основни тригонометрични неравенства.

10. Вектори в равнината и пространството. Събиране и изваждане на вектори и умножение на вектор с число. Скаларно произведение на два вектора. Приложение на векторите за решаване на планиметрични и стереометрични задачи.

11. Косинусова теорема. Синусова теорема. Решаване на произволен триъгълник. Приложение.

12. Лице на триъгълник, четириъгълник и правилен многоъгълник. Дължина на окръжност и лице на кръг и частите му.

13. Взаимно положение на две прави, права и равнина и на две равнини в пространството. Ъгъл, определен от две кръстосани прави. Ос на две кръстосани прави. Ос-отсечка. Ъгъл, определен от права и равнина. Перпендикулярност на права и равнина. Линеен ъгъл на двустенен ъгъл. Перпендикулярни равнини. Успоредно и ортогонално проектиране. Теорема на трите перпендикуляра. Перпендикулар и наклонена към една равнина.

14. Призма, паралелепипед, пирамида, пресечена пирамида – свойства. Формули за лицата на повърхнините и обемите им. Свойства на успоредното сечение на пирамидата. Сечение на призма или пирамида с равнина.

15. Цилиндър, конус, пресечен конус и сфера. Формули за лицата на повърхнините и обемите им. Вписани и описани тела. Ротационни тела.

16. Екстремални задачи в планиметрията и стереометрията.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Паскалев, Г. Конкурсни задачи по математика за постъпване във ВУЗ. С., 1991.
2. Николов, Й., Д. Станков, С. Първулов. Математика за кандидат-студенти. Шумен: УИ Епископ Константин Преславски, 2005.
3. Петров, К. Ръководство за решаване на задачи по математика. Част I и II. С., 1980-84.
4. Портев, Л., Ив. Иванов, Й. Николов и др. Математика (Учебно помагало за държавен зрелостен и кандидатстудентски изпит в 4 части: Част I. Алгебра; Част II. Геометрия; Част III. Функции; Част

IV. 20 примерни теми за матура с решения). Пловдив: Летера, 2003–2004.

5. Сборник задачи по математика за кандидат-студенти:
 - 1) Алгебра. София: Регалия 6, 1998.
 - 2) Планиметрия. София: Регалия 6, 1999.
 - 3) Стереометрия. София: Регалия 6, 2000.
6. Списание Математика плюс – рубрика За кандидат-студента.
7. Списание Математика – рубрика За кандидат-студента.

ПРОГРАМА ЗА КОНКУРСЕН ИЗПИТ ПО ИНФОРМАТИКА

Кандидатстудентският изпит по информатика се състои от две части:

1. Теоретична – под формата на тест. За всеки въпрос от теста се предлагат четири възможни отговора, от които само един е верен. В началото на изпита се дава указание за неговото попълване.

2. Практическа – задачи по програмиране. Решаването на всяка от задачите изисква реализация на съставен от кандидат-студента алгоритъм на един от следните езици за програмиране: Pascal, C, C++, Basic. Текстът на програмата се записва на *хартия с химикалка със син или черен цвят*. По време на изпита се *забранява използването на помощни материали и технически средства*.

Учебно съдържание

Кандидатстудентският изпит по информатика се провежда на базата на учебния материал, изучаван в първо (задължително) равнище на общообразователната подготовка, и част от материала, изучаван във второ (профилирано) равнище. Той се базира на следното учебно съдържание:

Формални математически модели

1. Позиционни бройни системи. Преминване от една бройна система в друга. Двоична позиционна бройна система. Аритметика в двоична бройна система.
2. Съждения и съждителни формули. Конюнкция, дизюнкция и отрицание. Преобразувания на съждителни формули.
3. Информация. Данни. Основни единици за измерване на информация.

Компютърни системи и мрежи

4. Функционална структура и развитие на компютърните системи.
5. Компютърна архитектура на Джон фон Нойман – основни принципи.
6. Централен процесор.
7. Оперативна памет.
8. Периферни устройства.
9. Компютърни мрежи. Потребители и достъп до ресурси. Видове локални мрежи. Глобални компютърни мрежи.
10. Интернет – същност, технически и технологически аспекти. Основни услуги и протоколи. Видове достъп до интернет. Адреси в интернет.

Операционни системи

11. Операционна система с команден интерфейс. DOS – команден интерпретатор, файлова система, основни команди.

12. Операционна система с графичен потребителски интерфейс. Понятия, обекти и организация. Файлова система.

Алгоритми и структури данни

13. Алгоритми – основни характеристики. Алгоритъм на Евклид за намиране на НОД. Алгоритми за работа с цели числа.

14. Последователно търсене в масив. Намиране на минимален и максимален елемент на масив.

15. Сортиране на масив от числа. Сливане на сортирани масиви. Двоично търсене в сортиран масив.

16. Списък, стек, опашка.

Програмиране

17. Език за програмиране (Pascal, C/C++ или Basic) – прости типове данни, изрази, оператор за присвояване.

18. Език за програмиране – вход и изход на данни, управляващи конструкции.

19. Език за програмиране – съставни типове (масиви, записи/структури, низове/масиви от символи).

20. Език за програмиране – подпрограми, предаване на параметри.

21. Работа с файлове. Създаване, записване, четене.

Компютърни технологии

22. Компютърна обработка на текстове. Основни понятия. Програми за обработка на текст – възможности и предназначение. Основни файлови формати при компютърната текстообработка.

23. Дейности при изграждане на текстов документ – въвеждане, редактиране, форматиране, съхраняване, отпечатване, вмъкване на обекти.

24. Компютърна графика. Видове. Графични редактори. Основни графични формати за файлове при съхраняване на графично изображение. Създаване и обработване на графично изображение.

25. Електронни таблици. Предназначение, структура и основни дейности в електронната таблица. Програми за управление на електронни таблици. Моделиране.

26. Данни в електронната таблица – типове и формати. Въвеждане, редактиране и форматиране. Сортиране, търсене, замяна и средства за защита на данни.

27. Формули в електронна таблица. Вградени функции. Относително и абсолютно адресиране. Диаграми.

28. База от данни – основни понятия. Системи за управление на бази от данни. Модели на данни. Релации.

29. Работа в база от данни. Основни обекти. Основни типове данни. Генериране на запитвания, проектиране на формуляри и създаване на отчети.
30. Компютърна презентация – същност и структура. Слайд – структура и дизайн. Основни елементи – текст, линии, форми, текстури, цветове. Ефекти.
31. World Wide Web – същност и функциониране. Браузери.
32. Web страница – същност, предназначение и елементи. Технологии за създаване.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Държавни образователни изисквания за учебно съдържание по информатика и информационни технологии. Държавен вестник, 13.06.2000.
2. Азълов, П., Ф. Златарова. Информатика за 9. клас зад. подготовка. София: Просвета, 2001.
3. Азълов, П., Ф. Златарова. Информатика за 9. клас проф. подготовка. София: Просвета, 2001.
4. Азълов, П., Ф. Златарова, М. Тодорова. Информатика за 10. клас проф. подготовка. София: Просвета, 2001.
5. Бърнев, П., Г. Тотков, Р. Донева, Вл. Шкуртов, К. Гъргов. Информатика+, учебник за проф. подготовка в 9. клас на СОУ. Пловдив: Лета, 2001.
6. Добрева, М., С. Порязов, Б. Банчев. Информационни технологии 9. зад. подготовка. София: Архимед, 2002.
7. Иванов, И., С. Кънчева. Информационни технологии 9. и 10. зад. подготовка. София: Нова звезда, 2001.
8. Икономов, Н., М. Добрева, Д. Добрев. Информационни технологии 10. зад. подготовка. София: Архимед, 2002.
9. Манев, К., Н. Манева. Информатика 9. профилирана подготовка. София: Анубис, 2002.
10. Манев, К., Н. Манева. Информатика 9. зад. подготовка. София: Анубис, 2002.
11. Манев, К., Н. Манева. Информационни технологии 9. зад. подготовка. София: Анубис, 2002.
12. Манев, К., Н. Манева. Информационни технологии 10. зад. подготовка. София: Анубис, 2002.
13. Николова Н., А. Парушева. Информатика за зрелостен и кандидат-студентски изпит. София: Лодос, 2002.

14. Тотков, Г., Вл. Шкуртов, Р. Донева, К. Гъров. Информационни технологии, учебник за 9. клас на СОУ. Пловдив: Летера, 2001.
15. Тотков, Г., Вл. Шкуртов, Р. Донева, К. Гъров. Информационни технологии, учебник за 10. клас на СОУ. Пловдив: Летера, 2001.
16. Тодорова, М. Програмиране на Паскал. Учебно помагало за IX и X клас профилирана подготовка. София: Сиела, 2002.
17. Тодорова, М. Програмиране на C++. София: Сиела, 2004.
18. Хорстман, К. Принципи на програмирането със C++. София: Софтех, 2000.
19. Смит, Т. М. Програмиране с Pascal. Принципи и методи. София: Техника, 2001.

ПРОГРАМА ЗА КОНКУРСЕН ИЗПИТ ПО ИКОНОМИКА

1. **Предмет и структура на икономическата теория.** Основният икономически проблем. Потребности, блага, ресурси. Оскъдност и алтернативни разходи. Граница на производствените възможности. Основни раздели на икономическата теория.

2. **Форми на икономическа организация.** Основни проблеми на икономиката. Традиционна икономика. Централно управлявана и пазарна икономика. Смесена икономика.

3. **Пазарно търсене и пазарно предлагане.** Индивидуално и пазарно търсене. Закон за търсенето и крива на търсенето. Фактори на търсенето. Еластичност на търсенето. Закон за предлагането и крива на предлагането. Фактори на предлагането. Еластичност на предлагането.

4. **Механизъм на пазарно равновесие.** Равновесна цена и равновесно количество. Дефицит и излишък. Нарушаване и възстановяване на пазарното равновесие. Моментно, краткосрочно и дългосрочно пазарно равновесие.

5. **Потребителско поведение.** Ползност и потребителски избор. Обща и пределна ползност. Закон за намаляващата пределна ползност. Криви на безразличието. Бюджетни ограничения. Равновесие на потребителя.

6. **Фирмена организация на стопанската дейност.** Същност и основни характеристики на фирмата. Класификация на фирмите. Еднолични фирми. Дружествени фирми. Акционерни дружества.

7. **Производство и производствена функция.** Фактори и резултати на производството. Производствена функция на фирмата. Оптимизиране на производството в краткосрочен и дългосрочен период. Закон за намаляващата възвръщаемост.

8. **Приходи и разходи на фирмата.** Приходи и доходи на фирмата. Общ, среден и пределен приход. Производствени разходи на фирмата. Нормална и икономическа печалба. Разходите на фирмата в краткосрочен и дългосрочен период.

9. **Съвършена конкуренция.** Фирмено предлагане при съвършена конкуренция. Максимизиране на печалбата на фирмата.

10. **Несъвършена конкуренция.** Чист монопол. Антимонополно регулиране.

11. **Несъвършена конкуренция.** Монополистична конкуренция. Олигопол.

12. **Ценообразуване на производствените фактори.** Търсене и предлагане на производствени фактори. Факторен доход – трансферен доход и икономическа рента.

13. **Пазар на труда.** Търсене, предлагане и равновесие на трудовия пазар. Работната заплата като факторен доход. Влияние на синдикатите върху

пазара на труда.

14. **Брутен продукт.** Същност и видове брутен продукт: брутен национален продукт и брутен вътрешен продукт. Подходи за измерване на брутния продукт. Номинален и реален брутен продукт. Други индикатори на икономическата активност.

15. **Цикличност на икономическото развитие.** Същност и причини за икономическите цикли. Бизнес цикъл – основни фази. Особенности на съвременния икономически цикъл.

16. **Инфлация.** Същност и измерване. Причини за инфлацията. Видове инфлация. Последици от инфлацията. Антиинфлационна политика.

17. **Заетост и безработица.** Същност и структура на заетостта. Безработица – същност и измерване. Видове безработица. Пълна заетост и естествено равнище на безработицата. Регулиране на заетостта и безработицата.

18. **Фискална политика.** Същност, цели и инструменти на фискалната политика. Видове фискална политика. Данъчно облагане – основни принципи. Видове данъци. Държавен бюджет. Бюджетен дефицит и държавен дълг.

19. **Пари и банки.** Същност и функции на парите. Еволюция на парите. Банкова система – структура и функции. Търсене и предлагане на пари. Паричен пазар.

20. **Парична политика.** Централна банка – статут и функции. Цели и инструменти на паричната политика. Видове парична политика. Парична политика в България. Валутен борд.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

А. Основна

1. Спасов, Тр., Пл. Пашов. Обща теория на пазарното стопанство. Макроикономика. София: Нова звезда, 2002.
2. Кънев, М. и др. Микроикономика. Учебник за техникумите по икономика и търговия. София: Мартилен, 2000.
3. Кънев, М. и др. Макроикономика. Учебник за техникумите по икономика и търговия. София: Мартилен, 2000.

Б. Допълнителна

1. Йорданов, Й. Микро- и макроикономика. Шумен: УИ Епископ Константин Преславски, 2004.
2. Младенова, З. и др. Микроикономика. Варна: Стено, 2001.
3. Владимиров, В. и др. Макроикономика. Варна: Стено, 2003.
4. Савов, Ст. и др. Икономикс. София: Тракия-М, 1998.

ПРОГРАМА ЗА КОНКУРСЕН ИЗПИТ ПО ФИЗИКА

Конкурсният изпит по физика е писмен. При подготовката могат да се ползват учебниците по физика за средното училище, издадени след 1993 г.

КИНЕМАТИКА. Описание на движението на материална точка. Относителност на скоростта и ускорението. Закони за скоростта и пътя при праволинейни равнопроменливи движения. Свободно падане, закони.

ДИНАМИКА. Първи принцип на динамиката. Инертност, импулс на телата, маса. Закон за запазване на импулса. Втори принцип на динамиката. Принцип на суперпозиция на силите. Трети принцип на динамиката.

РАБОТА И ЕНЕРГИЯ. Механична работа. Консервативни сили. Кинетична енергия. Потенциална енергия. Пълна механична енергия. Закон за запазване на пълната механична енергия. Мощност. Коефициент за полезно действие.

МЕХАНИКА НА ФЛУИДИТЕ. Движение на идеален флуид. Стационарно движение на флуида. Уравнение за непрекъснатост. Закон на Бернули. Ламинарно и турбулентно движение.

ОСНОВИ НА ТЕРМОДИНАМИКАТА. Термодинамична система и начини за нейното описание. Основни термодинамични параметри. Вътрешна енергия и начини за нейното изменение. Първи принцип на термодинамиката.

СТРОЕЖ И СВОЙСТВА НА ГАЗОВЕТЕ. Газообразно състояние на веществото. Идеален газ. Основни газови закони. Уравнение за състоянието на идеален газ. Универсална газова константа. Уравнение на Клапейрон – Менделеев.

ЕЛЕКТРОСТАТИКА. Електростатично взаимодействие. Закон на Кулон. Електрично поле. Интензитет, потенциал и напрежение на полето. Диелектрик в електростатично поле. Проводник в електростатично поле. Кондензатори.

ЕЛЕКТРИЧЕСТВО. Електричен ток. ЕДН. Закон на Ом за част от веригата. Закон на Ом за затворена електрична верига. Съпротивление.

ЕЛЕКТРОМАГНИТНИ ЯВЛЕНИЯ. Магнитно взаимодействие на постоянни токове. Магнитно поле. Магнитна индукция. Поток на магнитната индукция. Електромагнитна индукция. Индуцирано електродвижещо напрежение. Електромагнитно поле. Самоиндукция.

МЕХАНИЧНИ ТРЕПТЕНИЯ И ВЪЛНИ. Хармонично трептене. Енергия на хармоничното трептене. Период и честота на математично и пружинно махало. Затихващи и принудени трептения. Резонанс. Механични вълни. Интерференция и дифракция на вълните.

ЕЛЕКТРОМАГНИТНИ ТРЕПТЕНИЯ И ВЪЛНИ. Електрически трептящ кръг. Свободни електромагнитни трептения. Затихващи и принудени електромагнитни трептения. Електромагнитни вълни.

ОПТИКА. Природа на светлината. Отражение и пречупване на светлината. Закон на Снелиус. Пълно вътрешно отражение. Интерференция и дифракция на светлината. Светлината като електромагнитна вълна. Фотоелектричен ефект. Фотони. Квантова природа на светлината.

ФИЗИКА НА МИКРОСВЕТА. Структура на атома. Енергетични нива на електроните в атома. Обяснение на атомните спектри. Атомно ядро. Радиоактивност.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Максимов, М. Сборник от задачи и тестове по физика и астрономия за 8., 9. и 10. клас. София: Булвест 2000, 2002.
2. Вацкичев, Л. Знаем ли физиката за 8. клас (тестове). София: Просвета, 1993.
3. Мърваков, Д. и др. Тестове към учебниците по физика и астрономия за 9. и 10. клас. София: Труд, 2001.
4. Станев, С. и др. Книга за учителя и тестове по физика и астрономия за 9. клас. София: Просвета, 2001.
5. Станев, С. и др. Книга за учителя и тестове по физика и астрономия за 10. клас. София: Просвета, 2001.
6. Цеков, Хр. и др. Физика и астрономия за 11 клас, Профилирана подготовка, Педагог 6, 2009.
7. Максимов, М., Основи на физиката 1 и 2 част, Булвест, 2010
8. Велчев, Н., З. Димова. Кандидатстудентски конкурси по физика, Педагог 6, 2007.
9. Борисова, И. Физика и астрономия. Тестове и задачи 8 - 11 клас, Регалия 6, 2011.

ПРОГРАМА ЗА КОНКУРСЕН ИЗПИТ ПО ХИМИЯ

1. Строеж на атома. Атомно ядро. Химичен елемент от гледище на теорията за строежа на атома. Изотопи. Строеж на електронната обвивка.

2. Периодичен закон и периодична система в светлината на теорията за строежа на атома. Структура на периодичната система и изменение на химичния характер на елементите по периоди и групи.

3. Химични елементи – обща характеристика. Строеж на атомите на химичните елементи. Валентност и степен на окисление. Химичен характер на елементите.

4. Химична връзка. Причини за свързване на атомите. Видове химични връзки. Същност.

5. Прости вещества – състав, строеж, физични и химични свойства. Значение и приложение в практиката.

6. Оксиди. Състав и строеж. Видове. Физични свойства. Най-характерни химични взаимодействия на видовете оксиди. Приложение на оксидите в практиката.

7. Хидроксиди – определение и класификация. Химичен състав и строеж. Физични и химични свойства. Приложение в практиката.

8. Оксокиселини – определение. Химичен състав и строеж. Физични и химични свойства. Практическо приложение на оксокиселините.

9. Соли – определение. Получаване на соли. Класификация на солите според химичния им състав. Строеж и свойства на солите. Разпространение в природата и практическо приложение.

10. Термохимия. Топлинни ефекти на химичните реакции. Закони в термохимията.

11. Химична кинетика. Скорост на химичните реакции – изразяване на скоростта на химичните реакции. Фактори, от които зависи скоростта на химичните реакции: концентрация на веществата (кинетично уравнение на скоростта), температура (активираща енергия, енергетичен ход на химичните реакции), налягане, катализатори. Механизъм на химичните реакции.

12. Катализа. Видове каталитични процеси. Особеност на катализаторите и тяхното действие. Природа на каталитичното действие. Значение на каталитичните процеси.

13. Химично равновесие. Обратими и необратими процеси. Състояние на химично равновесие – особености. Фактори, които влияят на химичното равновесие. Принцип на Льо Шателие–Браун.

14. Разтвори на електролити. Същност на електролитната дисоциация, механизъм. Силни и слаби електролити. Групиране на електролитите според теорията на Арениус. Електролитна дисоциация на водата, водороден показател. Йоннообменни реакции.

15. Окислително-редукционни процеси – същност. Ред на относител-

ната активност на металите и неметалите. Окислително-редукционни процеси под действие на електричния ток – електролиза на разтвори и стопилки. Приложение на електролизните процеси.

16. Теория за строежа на органичните съединения. Структурна теория – същност. Развитие на структурната теория – стереохимична теория и електронни представи за строежа на органичните съединения.

17. Алкани, алкени и алкини – строеж, изомерия, хомоложни редове. Физични и химични свойства. Получаване, значение и употреба.

18. Бензен. Състав и строеж на молекулата. Свойства на бензена. Получаване и приложение в практиката.

19. Хидроксилни производни на въглеродородите. Етанол, глицерол, фенол – сравнително разглеждане на свойствата и строежа на молекулите. Получаване и приложение в практиката.

20. Карбонилни производни на въглеродородите. Сравнително разглеждане на строежа, физичните и химичните свойства на мравчен алдехид и ацетон. Получаване и употреба в практиката.

21. Карбоксилни киселини. Молекулен строеж и свойства на мастни едноосновни и ароматни киселини – сравнително разглеждане. Получаване и употреба.

22. Мазнини. Състав и строеж. Разпространение и получаване. Свойства и употреба.

23. Въглехидрати. Класификация на въглехидратите. Състав и строеж. Свойства на монозахариди, дизахариди, полизахариди. Значение и приложение.

24. Азотосъдържащи органични съединения. Строеж и свойства. Значение и приложение.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Близнаков, Г., Л. Боянова, А. Соколова, П. Рибарска. Химия и опазване на околната среда за 9. клас. София: Анубис, 2001 (задължителна и профилирана подготовка).
2. Близнаков, Г., Л. Боянова, А. Соколова, П. Рибарска. Химия и опазване на околната среда за 10. клас. София: Анубис, 2001 (задължителна и профилирана подготовка).
3. Близнаков, Г., Р. Манева, К. Николов. Химия и опазване на околната среда за 11. клас. София: Просвета, 2002 (профилирана подготовка).
4. Кирилов, М., Г. Нейков, С. Караиванов, Л. Николова, С. Бенева, З. Коларова, Л. Овчарова, М. Йотова. Химия и опазване на околната среда за 9. клас. София: Булвест 2000, 2001 (задължителна и профилирана подготовка).
5. Нейков, Г., С. Караиванов, Л. Николова, С. Бенева, Л. Овчарова, М. Йотова. Химия и опазване на околната среда за 10. клас. София:

- Булвест 2000, 2002 (задължителна и профилирана подготовка).
6. Нейков, Г., О. Пешев, С. Неделчев, С. Бенева, Л. Станоева. Химия и опазване на околната среда за 11. клас. София: Булвест 2000, 2002 (профилирана подготовка).
 7. Манев, С., М. Цавкова, Д. Лазаров, Г. Петров. Химия и опазване на околната среда за 9. клас. София: Просвета, 2001 (задължителна и профилирана подготовка).
 8. Манев, С., М. Цавкова, Д. Лазаров, Г. Петров. Химия и опазване на околната среда за 10. клас. София: Просвета, 2001 (задължителна и профилирана подготовка).
 9. Павлова, М., Е. Бояджиева, В. Иванова, М. Кирова, Н. Микова. Химия и опазване на околната среда за 9. клас. София: Педагог, 2002 (задължителна подготовка).
 10. Павлова, М., Е. Бояджиева, В. Иванова, М. Кирова, Н. Микова, Г. Василев. Химия и опазване на околната среда за 10. клас. София: Педагог 6, 2002 (задължителна подготовка).

ПРОГРАМА ЗА КОНКУРСЕН ИЗПИТ ПО БИОЛОГИЯ

Материал, поместен в учебниците по биология и здравно образование за 9. клас, задължителна подготовка

Биологията – наука за живата материя. Равнища на организация на живите системи. Единство и многообразие на организмовия свят.

Организъм и среда. Абиотични фактори. Екологията като наука. Същност на екологичните фактори на средата. Среди на живот, екологични фактори и взаимодействие на организмите с тях. Светлината като екологичен фактор. Температурата като екологичен фактор. Водата като екологичен фактор и като среда на живот. Почвата като екологичен фактор и като среда на живот. Въздухът като екологичен фактор и среда за разпространение на организмите. Адаптация на организмите към абиотичните екологични фактори.

Организъм и среда. Биотични фактори. Същност на биотичните фактори. Вътревидови взаимоотношения. Междувидови взаимоотношения. Адаптация на организмите към комплексното влияние на факторите на средата.

Популация. Популация и вид – същност и характеристика. Видове, състав и структура на популацията. Численост и свойства на популациите. Динамика на популациите. Раждаемост и смъртност в популациите.

Биоценози (природни съобщества). Същност и подразделения. Структура на биоценозите. Хранителни взаимоотношения в биоценозите. Екологична ниша. Взаимодействие между популациите в биоценозата.

Екосистеми. Същност, структура и функциониране. Кръговрат на веществата и поток на енергията в екосистемите. Продуктивност на екосистемите. Изменчивост и развитие на екосистемите. Основни типове екосистеми.

Биосфера. Произход, същност, структура и развитие. Човешката дейност и биосферата. Бъдеще на биосферата. Биосферата, човекът и неговото здраве.

Клетката – основна структурно-функционална единица на организмите. Клетъчна теория. Химичен състав на клетката. Неорганични вещества – вода и соли. Органични съединения. Въглехидрати – монозахариди, полизахариди. Липиди. Белтъци. Полипептидни вериги. Структура и свойства на белтъците. Биологични катализатори-ензими. Фактори, влияещи върху ензимната активност. Нуклеинови киселини. Дезоксирибонуклеинови киселини. Рибонуклеинови киселини. От молекулите до клетката. Надмолекулни комплекси. Вирусите – на границата между живото и неживото. Вируси – причинители на заболявания. Прокариотни клетки – строеж и функции. Устройство на еукариотните клетки. Обмяна на веществата

между клетката и околната среда. Осигуряване на клетката с белтъци. Поемане на частици и отделяне на секрети от клетката. Осигуряване на клетката с енергия. Осигуряване на клетката с програма за съществуване. Хромозоми-носителни на клетъчната програма. Клетъчна повърхност.

Процеси, протичащи в клетката. Клетката – високо автоматизирана лаборатория. Роля на аденозинтрифосфата (АТФ) в енергетиката на клетката. Фотосинтеза. Светлинна фаза. Тъмнинна фаза. Влияние на различни фактори върху фотосинтезата. Разграждане на хранителните вещества в клетката. Биологично окисление. Окислително фосфорилиране. Изграждане на вещества в клетката. Репликация – биосинтез на ДНК. Транскрипция – биосинтез на РНК. Нарушения на метаболизма при човека

Възпроизвеждане на клетката. Жизнен път и диференциране на клетката. Клетъчно делене. Митоза. Мейоза.

Материал, поместен в учебниците по биология и здравно образование за 10. клас, задължителна подготовка

Равнища на организация на многоклетъчния организъм. Надклетъчни равнища на организация при животните. Надклетъчни равнища на организация при растенията. Организмът като единно цяло.

Наследственост и изменчивост на организмите. Развитие на генетиката като наука. Предмет, задачи и основни понятия. Монохбридно кръстосване. Дихибридно и анализиращо кръстосване. Полихбридно кръстосване. Закони на Мендел. Взаимодействие на гените. Взаимодействие на алели на един ген (алелни взаимодействия). Взаимодействия на алели на различни гени (неалелни взаимодействия). Генетика на пола. Свързано унаследяване и кросинговър. Изменчивост. Модификационна изменчивост. Мутационна (генотипна) изменчивост. Генетика на човека. Наследствени болести при човека.

Индивидуално развитие при животните и човека. Размножаване при животните и човека. Образуване на полови клетки. Оплождане. Индивидуално развитие. Зародишно развитие. Следзародишно развитие. Стареење. Смърт. Хомеостаза. Имунологични механизми на хомеостазата. Дразнимост и реакции при животните. Поведение на животните и човека.

Еволюция на организмите. Произход на живота. Що е живот? Развитие на идеята за произхода на живота. Съвременни идеи за произхода на живота. Теорията на Дарвин за еволюцията на организмите. Изменчивост, наследственост, изкуствен отбор. Борба за съществуване и естествен отбор. Представи на Дарвин за вид и видообразуване.

Съвременна теория за еволюцията. Микроеволюция. Елементарни еволюционни събития и сили. Видообразуване. Съвременни схващания за видообразуването. Критерии за вид. Съвременни схващания за еволюцията. Макроеволюция. Основни насоки и пътища на еволюцията.

Еволюция на човека. Антропогенеза. Палеонтологична история на човека. Човешки раси.

Доказателства за еволюцията. Сравнителноанатомични, сравнителнофизиологични, сравнителноембриологични доказателства. Палеонтологични доказателства.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Димитров, О., М. Кожухарова, Т. Аргирова и др. Биология и здравно образование за 9. клас. София: Булвест 2000, 2004.
2. Ангелов, П., В. Ишев, П. Попов. Биология и здравно образование за 9. клас. София: Просвета, 2002.
3. Димитров, О., М. Пешева, И. Минков и др. Биология и здравно образование за 10. клас. София: Булвест 2000, 2001.
4. Попов, П., В. Ишев, П. Ангелов. Биология и здравно образование за 10. клас. София: Просвета, 2003.

ПРОГРАМА ЗА КОНКУРСЕН ИЗПИТ ПО ГЕОГРАФИЯ НА БЪЛГАРИЯ

1. **Географско положение, граници и големина.** Същност, особености и значение на географското положение. Оценка на географското положение – астрономическо, природно-географско, икономическо, политико-географско, екологично. Промени в териториалния обхват на България. Характеристика на държавните граници.

2. **Релеф.** Геоложки строеж и палеогеографско развитие на релефа. Характеристика на съвременния релеф – денудационни заравнености, речни и морски тераси, ледников релеф, карст, лъос. Геоморфоложки области.

3. **Полезни изкопаеми.** Значение. Видове. Закономерности в географското разпространение. Количествена и качествена характеристика на основните видове полезни изкопаеми – горивни, рудни и нерудни. Енергийни и минерални суровинни ресурси.

4. **Климат.** Фактори, обуславящи климата на страната. Количествена и качествена характеристика и териториално разпределение на основните климатични елементи. Климатични области.

5. **Води.** Повърхностни води – реки и езера. Хидроложки области. Подземни води – грунтови, артезиански, карстови, минерални. Водни ресурси. Екологични проблеми при тяхното използване.

6. **Почви, растителност и животински свят.** Почви – обща характеристика. Типове почви в България. Почвени области. Почвени ресурси. Опазване на почвите. Растителност. Основни типове. Хоризонтално и вертикално зонироване на растителността. Стопанско значение. Животински свят. Зоогеографски области. Биоресурси. Опазване на растителността и животните.

7. **География на населението.** Брой, естествено движение, възрастова структура, трудови ресурси и заетост. Териториално разпределение и географска гъстота.

8. **География на селищата.** Фактори за възникване и развитие на селищата. Селищна мрежа. Класификация на селищата и градовете. Урбанизация. Същност, възникване и развитие.

9. **География на производството на зърнени храни.** Значение. Фактори за развитие и териториално разпределение. Основни подотрасли. Райони.

10. **География на производството на технически култури, зеленчукопроизводството и лозарството.** Значение. Фактори за развитие и териториално разпределение. Основни подотрасли. Райони.

11. **География на енергетиката.** Възникване и развитие. Добив на енергийни източници. Производство на електроенергия и видове електроцентрали. Енергийни райони. Основни проблеми в развитието на енергетиката.

12. **География на металургията** Същност, значение и особености. Условия и фактори за развитие. Отраслова структура. Възникване, добив на руди на черните метали, развитие и териториална организация на черната металургия. Възникване, добив на руди на цветните метали, развитие и териториална организация на цветната металургия. Проблеми и тенденции),

13. **География на леката промишленост** (Значение и фактори за развитие. Отраслова характеристика. Райони. Основни проблеми и тенденции) и **хранително-вкусовата промишленост** (Същност и значение. Фактори за развитие и териториално разположение. Основни проблеми и тенденции за развитие. Райони).

14. **География на транспорта на България.** Значение и място на транспорта в системата на националното стопанство. Видове транспорт.

15. **География на туризма на България.** Значение. Туристически ресурси. Материално-техническа база на туризма. Развитие на туризма. Видове туризъм. Туристическо райониране.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Дерменджиева, С., М. Пенерлиев, Р. Владева, Св. Станкова, Д. Владев, Н. Ченкова. География на България. Тренировъчни тестови варианти за кандидат-студенти. Шумен, 2012, 2013, 2014.
2. Георгиева, Н., Д. Владев, География на България – Развити теми и разширени план-конспекти. ФАБЕР, 2007.
3. Дончев, Д., Хр. Каракашев. Физическа и социално-икономическа география на България. София: Сиела, 2011, 2013, 2014.
4. Кръстев, Т., Св. Станкова. Природна география на България и Черно море. Шумен: УИ Епископ К. Преславски, 2008.
5. Учебници по география и икономика за СУ.

ПРОГРАМА ЗА КОНКУРСЕН ИЗПИТ ПО СВЯТ И ЛИЧНОСТ

1. **Основни проблеми на съвременния свят.** Природа и общество. Глобализацията: тревоги и надежди. Универсализация или глобализация. Политически отношения и политизиране на неполитическото в съвременния свят. Култура и цивилизация в ситуацията на глобалност.

2. **Наследството на обединена Европа и България.** Културно наследство. Колективна памет и история. Култура и индивидуализация. Всекидневна култура. Признаване на другия и стереотип. Европейски аспекти на българската културна идентичност.

3. **Личност и демократични институции.** Личността в традиционните и в модерните институции. Социалните шансове на личността и неравенствата. Модерната държава като правова държава. Принципи на представителната демокрация: парламент и партии. Демокрацията на участието и ролята на гражданските организации.

4. **Правата на човека.** Идеята за правата на човека. Статусът на гражданина. Права на човека и граждански права. Правата на човека и държавните институции. Граждански форми на отстояване на човешките права.

5. **Личност.** Национална идентичност. Нация и национална държава. Държавна политика на национална хомогенизация.

6. **Икономическа интеграция и политики на Европейския съюз.** Икономическа интеграция. Създаване на интеграционни политики. Единен пазар. Икономически и валутен съюз. Общи политики на Европейския съюз. Социална политика на Европейския съюз.

7. **България и процесът на европейска интеграция.** Разширяване на Европейския съюз. Развитие на взаимоотношенията между България и Европейския съюз. Членство на България в Европейския съюз.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Грекова, М. и др. Свят и личност. Учебник за XII клас. София: Просвета, 2002.
2. Деянова, Л. и др. Социология за XI клас. София: Просвета, 1992.
3. Николов, Л. и др. Социология на личността. Учебно помагало. София: Наука и изкуство, 1990.
4. Попова, Ж. Основи на правото на Европейския съюз. Отворено общество, 2001.
5. Основи на европейската интеграция (ред. Р. Иванова). Център за европейски изследвания, 1998.
6. Грекова, М. и др. Незавършваща социология. Учебно помагало. София: Минерва, 1996.
7. Бауман, З. Глобализацията. София: ЛиК, 1999.

8. Бек, У. Що е глобализация? София: ИК Критика и хуманизъм, 2002.
9. Дал, Р. За демокрацията. София: Обсидиан, 1999.
10. Кабакчиева, П. Гражданското общество срещу държавата: българският случай. София: Лик, 2001.
11. Смит, А. Националната идентичност. София: Кралица Маб, 2000.
12. Тофлър, А. Третата вълна. София: Труд, 1991.
13. Елиас, Н. Относно процеса на цивилизация. Т. I и II. София: Атика, 1999–2000.

ПРОГРАМА ЗА КОНКУРСЕН ИЗПИТ ПО МУЗИКА

УСТЕН ИЗПИТ

1. Изпълнение на музикален инструмент или пеене (Приложение А)
 2. Солфежиране от пръв поглед в тоналност до 2 знака (Приложение В)
- По желание на кандидата, изразено при подаване на документите, Факултетът осигурява корепетитор срещу заплащане.

ПРИЛОЖЕНИЕ А

Програма за конкурсните изпити по музикални инструменти / пеене

- ПИАНО – две пиеси по избор.
АКОРДЕОН – две пиеси по избор
ЦИГУЛКА, ВИОЛА, ВИОЛОНЧЕЛО, КОНТРАБАС – две пиеси по избор.
ДУХОВИ ИНСТРУМЕНТИ – две пиеси по избор.
УДАРНИ ИНСТРУМЕНТИ – пиеса за ксилофон или вибрафон; етюд за малко барабанче.
КИТАРА – две пиеси по избор.
КЛАСИЧЕСКО ПЕЕНЕ – ария или художествена песен по избор; песен от български композитор.
НАРОДНИ ИНСТРУМЕНТИ (КАВАЛ, ГАЙДА, ГЪДУЛКА, ТАМБУРА) – две хора или инструментални пиеси от различни фолклорни области.
НАРОДНО ПЕЕНЕ – две автентични народни песни, едната от които безмензурна.
ПОП ПЕЕНЕ – две поп песни, от които едната българска. Съпроводът може да бъде на електронен носител или изпълнен на акустичен инструмент.
ЕЛЕКТРОННИ ИНСТРУМЕНТИ – две пиеси с различен жанров характер, изпълнени в реално време на електронен инструмент. Кандидатите се явяват със собствен инструмент – стандартен кийборд с обем 5 октави.

ПРИЛОЖЕНИЕ В

КОНКУРСЕН ИЗПИТ ПО РИСУВАНЕ

Изпитът се провежда под формата на Портфолио – представяне на папка, съдържаща авторски рисунки, акварели, графики, живопис, фотография, снимки на творби, информация за получени награди, дипломи и сертификати от изложби и конкурси.

Провежда се разговор-събеседване за интересите на кандидата в областта на изкуствата.

ПРОГРАМА ЗА ПРАКТИЧЕСКИЯ ИЗПИТ ПО ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТ

Практически изпити

- **за мъже:** лека атлетика, гимнастика и спортни игри (футбол, хандбал, волейбол и баскетбол);
- **за жени:** лека атлетика, гимнастика и спортни игри (баскетбол, волейбол и хандбал).

В деня на практическия изпит кандидат-студентите се явяват с игрално спортно облекло.

а) лека атлетика

за мъже: троен скок от място

за жени: троен скок от място

Нормативи

	Оценка						
	Отличен (6.00)	Отличен (5.50)	Мн. добър (5.00)	Мн. добър (4.50)	Добър (4.00)	Добър (3.50)	Среден (3.00)
Мъже	7,60	7,30	7,00	6,70	6,40	6,10	5,80
Жени	6,20	5,90	5,60	5,30	5,00	4,70	4,40

б) гимнастика

Съчетание – мъже

Първа осморка

И.П. - стоеж

- 1-2 - повдигане на ръцете през встрани горе
- 3-4 - разнопосочен кръг с лявата ръка напред, а с дясната – назад и с пружиниране в коленете
- 5-6 - разнопосочен кръг с дясната ръка напред, а с лявата – назад и с пружиниране в коленете
- 7 - снемане на ръцете до встрани
- 8 - подскок до разкрячен стоеж, плясък с ръце горе; подскок до стоеж, снемане на ръцете през встрани долу.

Втора осморка

- 1 - външен кръг с ръцете
- 2 - напад вляво, лява ръка – встрани, дясна – през встрани до горе

- 3 - напад вдясно, лява ръка – през в страни до горе, дясната в страни
- 4 - прибиране на десния крак до стоеж, ръцете – горе
- 5-6 - мах с ляв (десен) крак, стъпка (със същия крак) и махова стойка – подчертаване
- 7-8 - кълбо до стоеж с ръце в страни.

Съчетание – жени

Първа осморка

И.П. - стоеж

- 1 - стъпка с десен крак, лява ръка напред, дясна – в страни
- 2 - стъпка с ляв крак, дясна ръка напред, лява – в страни
- 3 - прибиране на десния крак до левия в полуклек, дясна ръка – напред, лява – назад, лек наклон с трупа
- 4 - долен разнопосочен кръг с ръцете до стоеж (ръцете долу)
- 5 - подскок до разкрачен стоеж, лявата ръка – напред, дясната – в страни
- 6 - подскок до стоеж, дясната ръка – напред, лявата – в страни
- 7 - десен напад, лявата ръка – заоблена пред гърди, дясната – в страни
- 8 - разнотенно въртене върху десния крак на 360°, левия крак – свит в коляното (пръстите на левия крак опират глезена на десния), ръцете – горе във венец, до стоеж с ръцете горе.

Втора осморка

- 1-2 - мах с левия (десния) крак, стъпка (със същия крак) и махова стойка – подчертаване
- 3 - кълбо
- 4 - кръгомен подскок (вляво) до разкрачен стоеж, ръцете – горе
- 5 - десен еднопосочен кръг с ръцете
- 6 - обръщане на 90° надясно и десен напад, ръцете през напред до долу назад
- 7 - обръщане на 90° наляво до разкрачен стоеж, ръцете през долу и напред до горе
- 8 - прибиране на левия крак до десния, снемане на ръцете през в страни до долу (стоеж).

Оценката се поставя въз основа на точното и прецизно техническо изпълнение.

в) спортни игри (вж. фиг. 1)

Начин на изпълнение: изходното положение за комплекса от спортни игри е футболна топка (№ 01 за мъжете) и хандбална топка (№ 02 за жените).

Кандидат-студентът води топката (дриблира) между три стойки (А, Б и В) и я насочва чрез силен удар от лявата или от дясната страна на стойката с крак в хандбалната врата. След това взема (по избор – в зависимост от хвърлящата ръка) една от двете хандбални топки (02) и изпълнява атака за удар над рамо след три крачки срещу стойката (Г или Д), поставена на 5 м от мястото на хандбалната топка (02). Вместо стрелба изпълняващият тупка веднъж топката, като в същото време извършва четвъртата (нулевата) крачка. След овладяване на топката с две ръце изпълнява залъгващо движение (финт) на удобната страна, после прави три крачки и удар с отскок на дължина в хандбалната врата.

Фиг. 1

Следва придвижване по посока на волейболната топка (03). Кандидатът взема топката и в среден строеж подава с две ръце отдолу на височина най-малко 1 м три пъти последователно. Без прекъсване на упражнението следва подаване с придвижване напред. Подаването се извършва с две ръце отгоре, като топката се отправя напред, но не по-ниско от 2 м височина. След три подавания на тази височина следва четвърто, по-високо, една или повече крачки и забиване с отскок.

Веднага след това се взема баскетболната топка (04) и се извършва баскетболно водене около стойките Д, В, Б, като първата стойка остава от лявата страна на изпълнителя. За левичарите тестът се изпълнява с обратно разположение на стойките (отляво на баскетболния кош).

След завършване на воденето изпълнителят стреля еднократно след баскетболни крачки.

При изпълнение на комплексния норматив оценката се поставя въз основа на показаното техническо изпълнение. При неизпълнение на елементи от описания комплексен норматив или при неправилна техника оценката на кандидата се намалява по преценка на изпитната комисия.

Практическият изпит се изпълнява за контролно време 2 минути.

Крайната оценка е средноаритметична от оценките, получени по лека атлетика, гимнастика и спортни игри.

ПРОГРАМА ЗА КОНКУРСЕН ИЗПИТ ПО ТЕХНИЧЕСКИ ЗНАНИЯ И СПОСОБНОСТИ

В тестовете за проверка на техническите способности са включени:

1. Графични задачи.
2. Задачи за диагностика на пространствените представи и въображението.
3. Задачи от областта на механиката.
4. Електротехнически задачи.
5. Задачи за диагностика на асоциативното мислене.
6. Задачи за диагностика на наблюдателността и съобразителността.
7. Задачи за сравняване и разбиране на причинно-следствени отношения.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

Стефанов, С., Д. Искрев, Н. Катранджиев, Е. Френски, В. Петров, С. Плачков. Тестове за проверка на техническите способности. Методическо ръководство за кандидат-студенти. Благоевград: ЮЗУ Неофит Рилски, 1997.

УСЛОВИЯ ЗА ПОЛЗВАНЕ НА СТУДЕНТСКИТЕ ОБЩЕЖИТИЯ

За информация: тел. 054/830952; 0893 352 242

Студентите на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ могат да ползват две общежития:

- капацитетът на студентските общежития е над 800 легла;
- реновирани стаи с всички необходими условия за пребиваване;
- денонощна охрана и пропускателен режим;
- безплатен денонощен паркинг;
- столово хранене.

Стопанисването на студентските общежития се осъществява от ССО – ЕАД, клон Шумен.

Приемането на документи за настаняване на общежитие се извършва от Комисията по социално-битови въпроси на студентите, чието седалище се намира в Корпус 3, ет. 3, ст. 310, 311.

Класирането за студентските общежития на новоприети студенти се извършва въз основа на подадена молба-декларация по образец с нанесен в нея бал или успех, който се заверява в студентска канцелария.

Настаняването на новоприетите студенти се извършва непосредствено преди започването на учебната година.

За повече информация посетете <https://www.shu.bg/students/obshtezhitie/>

СЪДЪРЖАНИЕ

Обръщение на ректора на ШУ „Епископ Константин Преславски“ към кандидат-студентите	3
Представяне на основните структурни звена на ШУ „Епископ Константин Преславски“	
Факултет по хуманитарни науки	5
Факултет по математика и информатика	13
Факултет по природни науки	18
Педагогически факултет	24
Факултет по технически науки	29
Колеж – гр. Добрич	33
Департамент за информация, квалификация и продължаващо образование	35
Правилник за приемане на студенти в ШУ „Епископ Константин Преславски“	
Общи положения	36
Условия за кандидатстване	38
Документи за кандидатстване	39
Приемане на документи за явяване на предварителни изпити	40
Приемане на документи за явяване на индивидуален електронен изпит	41
Приемане на документи за участие в отдалечен онлайн изпит	42
Приемане на документи за първи етап на класиране	43
Приемане на документи за втори етап на класиране	44
Конкурсни изпити	44
Организация и провеждане на конкурсните изпити	45
Проверка и оценка на писмените работи	48
Образуване на състезателния бал	49
Класиране на кандидат-студентите и записване на новоприетите студенти	49
Кандидатстване на чуждестранни граждани в Шуменския университет	51
Допълнителни разпоредби	52
Приложения към Правилника за приемане на студенти	
Приложение 1. График за провеждане на	

предварителните конкурсни изпити	54
Приложение 2. График за провеждане на конкурсните изпити	56
Приложение 3. Списък на конкурсните изпити, които се провеждат в електронна форма	58
Приложение 4. Списък на специалностите, формите на обучение, конкурсните изпити и оценките от дипломата за средно образо- вание, които участват при образуване на бала	59
Приложение 5. Бюра за прием на кандидатстудентски документи на Центъра за кандидатстудентска подготовка и информация	70
Програми за конкурсните изпити	
Български език и литература	72
История на България	74
Теология	78
Английски език	79
Немски език	81
Руски език	83
Математика	85
Информатика	89
Икономика	93
Физика	95
Химия	97
Биология	100
География на България	103
Свят и личност	105
Музика	107
Рисуване	108
Практически изпит по физическо възпитание и спорт	109
Технически знания и способности	112
Условия за ползване на студентските общежития	113

**СПРАВОЧНИК
ЗА КАНДИДАТ-СТУДЕНТИ
СЛЕД СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ
2021**

Формат 60/84/16

ISSN: 1313-3225

Университетско издателство
„Епископ Константин Преславски“